

J. C. Schmidt, Kaiserl. Königl. Hoflieferant. Telegramm - Adresse: „Blumenschmidt“. Erfurt, Deutschland versendet seinen 2650

Führer und Rathgeber für jeden Blumenfreund franco u. gratis.

Verszegénység, idegyengeség, sápkór, gyomorbagok ellen, nehéz betegségből, gyermekágyból üdülőknek s fejlődő gyenge gyermekeknek.

OSSIAN HENRY
a párisi orvosi akadémia tagja és a párisi egyetem tanára, 2596

CHINA-VAS-BORA
(Vin de quinquina ferrugineux).

Fehérfolyás, vizkór, görvél, aszkór, koral kimerültség, magtalanság, rendellenes hószám, vérfolyás, fejfájás stb. ellen a legbizt. gyógyszer.

Egy palack ára használati usitással 2 fr. 50 kr.

Ezen szer bámulatos hatása gombaként szaporítja az utánzókat, miért is a nagy közönség saját érdekében felkérte, hogy csak **Ossian Henry-féle china-vas-bort** vásároljon. — Kapható **Török József** gyógyszer. Budapesten, király-utca 12.

Singerstr. 15. **PSEHOFER J.-féle** gyógyszerár, zum gold. Reichsapfel. Bécshben.

Vértisztító labdacok ezeltől egyetemes labdacok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben a labdacok csodás hatásukat egyszeresen be nem bizonyították volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenné vált, ezen labdacok számtalanszor és a legrovidbb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek. 1 doboz 15 labdacossal 21 kr., 1 tekerés 6 dobozzal 1 frt 5 kr. börtmentelen utánvétel mellett küldéssel 1 frt 10 kr. (1 tekerésnél kevesebb nem küldetik). Számtalan levél érkezett, melyek intőzői hálat mondanak a labdacokért, melyeknek a legkülönfélébb és legsúlyosabb betegségekben egészséggé helyreállítását köszönik. 2515 A ki csak egyszer kísérletet tett velük, tovább ajánlja.

A sok köszönő-íratból közlünk néhányat:

Leogang, 1883 május 13. Tisztelt uram! Pítilul valóban csodálatosak, nem olyanok, mint sok oly más földiesért szer, hanem minden bajban lehetőleg segítenek. A huzavok megrendelt pítilulából a legelső betáratam és ismeréseim között osztottam el, és mindnyájokon segítettek; k ros egynek, különböző bajokkal és hibákkal áltatuk, ha nem is teljes egészséggé, de jelentékeny javulást nyertek, a azokat tovább használni szándékoznak. Kérem tehát nékem újolat öt csomagot küldeni. Tölem és mindazoktól, kik szerencsések valának, pítilul által egészségtüket visszanyerhetni, legforróbb köszönetünket.

Dentinger Márton.

Bécs-Szentgyörgy, 1882 febr. 16. T. uram! Nem fejezhetem ki eléggé benső köszönetemet, pítilulért, mitán Isten segítségével náam, ki már évek óta miszerében szenvedtem, a vértisztító pítilul által abból kigyógyítottam, s habár még most is szed még azokból, egészsége már annyira helyre van állitva, hogy fiatal frisséggel minden munkáimra képesem.

Fagybalzsam. Pserhofer J.-tól. Sok év óta idült sebre mint legbiztosabb szer elismerve. 1 kocsogál 40 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek); megrendelt gyomor, rossz emésztés és mindennemű áltesti bántalom ellen kitünő házi szer. 1 üvegcsével 20 kr.

Keskeny-útifüszörp. általános ismert jeles házi szer, hurutos rekedtség, görcsös köhögés, stb. ellen. Egy palackkal 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs. legjeleser anyanyes bántalmak, székrekedés stb. ellen. 1 kocsogál 1 frt.

Mindennemű hasonzenvi gyógyszer folyton készletben.

As itt felsorolt készítményeken kívül még a birodalom valamennyi lapban hirdettelt bel- és külföldi gyógyszer-különlegesség készletben van, u. m.

Chinai toltette-szappan, 1 db. 70 kr.
Por a lábizzadás ellen, 1 doboz 50 kr.
Páte pectorale Georgé-tól, a legjelesebb és legkellemesebb szerek egyike, elnyálkásodás, köhögés, rekedtség, hurut ellen. 1 doboz 50 kr.
Alpesi növény-likör Bernhárd O. V.-től 1 palackkal frt 2.60, 4 palackkal frt 1.40.
Szem-esszencia dr. Romershausen-tól, 1 palackkal frt 2.50, fél palackkal frt 1.50.
Köszvényfolyadék Kwizdától. 1 p. 1 frt. stb. s minden netán a raktáron nem levő czikkeket kívánatra pont, és olcsón beszerzetnek.

☞ Szállitás postán 5 frton aluli tételeknél csak az összegnek postaköltségét utalványval való előzetes beküldése mellett; nagyobb összegek 10% nál utánvét mellett is.

A fonebbi különlegesség legtöbbje kapható Budapesten is, **Török József** gyógyszerárban.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárnál kapható — az osztr. tartományok számára **Szellnaki György** cs. kir. egyet. könyvtárnál Bécsben I. Stefansplatz 6.

OLCSÓ KÖNYVTÁR
legújabb megjelent füzetek.

Szerkeszti: **GYULAI PAL,**

197. füzet. **Gervinus G. G. Bevezetése tizenkenczedik század történetébe.** Németből ford. Rózságy Antal. Füze 50 kr.
198. **Olasz költőköl.** Fordította Radó Antal. Füze 50 kr.
199. **M. Tullius Cicero. Laelius a barátságrol.** Latinból fordít. Némethy Géza. Füze 20 kr.
200. **Gothe. Berlichingeni Gottfried a vaszköz** dramatizált története. Németből fordította Balla Mihály. Füze 50 kr.
201. **Pelleo Sylvio. Börtöneim.** Olaszból fordította Erdélyi Károly. Füze 50 kr.
202. **Taine Hippolit Adolf. Az olasz művészet bölcselete.** Francziából fordít. Kállár Béla. Füze 20 kr.
203. **Hosval Selymes Péter. Az híres neves Tholdi Miklósnak jeles cselekedetéről és bajnoksgáiról való historia.** Bevezette és jegyzeteket kísérte Szilády Aron. Füze 20 kr.
204. **Gregorovius Ferdinand. A pápák síremlékei.** Németből ford. Hegedüs István. Füze 20 kr.

Radeini fürdő
savanyvíz-forrás
legértelmesebb szikony-savanyvíz. Garod kísérlettel bizonyították, hogy a Radeini savanyvíz a legjobb és legbiztosabb gyógyszer. Kétféle: kőszénnyel, epével és vesekővel, arany-érrel, görvéllel, golyvával, sárgasággal, gyomorbagokkal és egyéb ártalmakkal. Olcsó fürdő, lakások, vendéglő.

Raktárak Budapesten: Édeskuty, Mattoni és Wille.

A «FRANKLIN-TÁRSULAT» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárnál kapható — az osztr. tartományok számára **SZELINSKI GYÖRGI** császári királyi egyetemi könyvtárnál, Bécsben I. Bezirk, Stefansplatz No. 6.

PÁLFFY ALBERT.
ANYA ÉS GRÓFNÉ
REGÉNY.
Ara füzve 2 frt. Vásznonkötésben 2 frt 40.

Valamennyi külföldi szerkeztől előnybe helyezendők, a magyar közönségnél különben a külföldi labdacgyárosok óriási reklámja dacára már a legjobb hírnévnek és fokozatos elterjedésnek örvendő, százezer esetben tíz éven át legjobban megkísérlet és több éven át a bel- és külföldön nyert tapasztalatok nyomán, csak a növény-kivonatokból összeállított

kárpáti egészségi labdacok

melyek biztosan, minden káros következmények nélkül, nem erőszakolva, hanem minden fájdalom nélkül hatnak: eldugulás, nyálkásodás, étvágyhiány, gyomorbag, felfúvódások, szédülés, fejfájás, váltóház, aranyér, bőrküritések és sárgaság ellen. Pótolja a keserű vizeket, melyek vizenyös ürülést eszközölnek.

Egy skatulya ára 21 kr; egy tekerés 6 skatulyával 1 frt 5 kr.

Raktárak: Budapesten: Pataky Károly gyógyszerésznél, az új épület tel szemben; Pozsonyban: Plasztory Bódog gyógyszer; Debreczenben: Mihálovits István gyógyszer; Kecskeméten: Molnár János gyógyszer; Szegeden: Kovács Albert gyógyszer; Temesvárt: Tárcsai István gyógyszer.

VASÁRNAPI UJSÁG

9-IK SZÁM. 1886. BUDAPEST, FEBRUÁR 28. XXXIII. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: / félre ... 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: / egész évre 8 frt / félre ... 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: / egész évre 6 frt / félre ... 3 * Külföldi előfizetőknek a postaiak meghatározott viteldi is csatolandó.

EGY ÉRDEKES MAGYAR EREKLYE.

DALMACZIA földje gazdag magyar vonatkozású műtörténelmi emlékekben; a római és őskeresztény korszakon kívül a magyar és velenzei uralom is becses nyomokat hagyott itt hátra. Különösen hazánk századokon keresztül politikai összefüggésben állva Dalmáciával, nemcsak a nép mondái, de a műemlékek is át meg át vannak szöve nemzeti hagyományainktól.

Ebből a szempontból érdekel bennünket is egy új mű, mely Dalmácia középkori műemlékeiről nemrég jelent meg Eitelbergertől, számos képpel díszítve s ezek között azzal is, melynek másolatát az «Archaeologiai Értesítő» című jeles szaklapunk legújabb füzeté után itt bemutatjuk.

Ránk nézve Zára történeti szempontból különben is fontos; többek között történetünk egy

szomorú lapja fűződik hozzá: Zsigmond király alatt ugyanis, midőn a horvát lázadók Erzsébet anyakirálynét 1387. január első felében leányának, Máriának szemé láttára Novigrádban megfojtották, egy hónap mulva, nagy titokban, a zárai szent Chrysogonus templomban temették el teteit, ugyanoda, hol a Szent Simeon ereklyetartó szekrénye van, az a szép műemlék, melyről itt szövelünk.

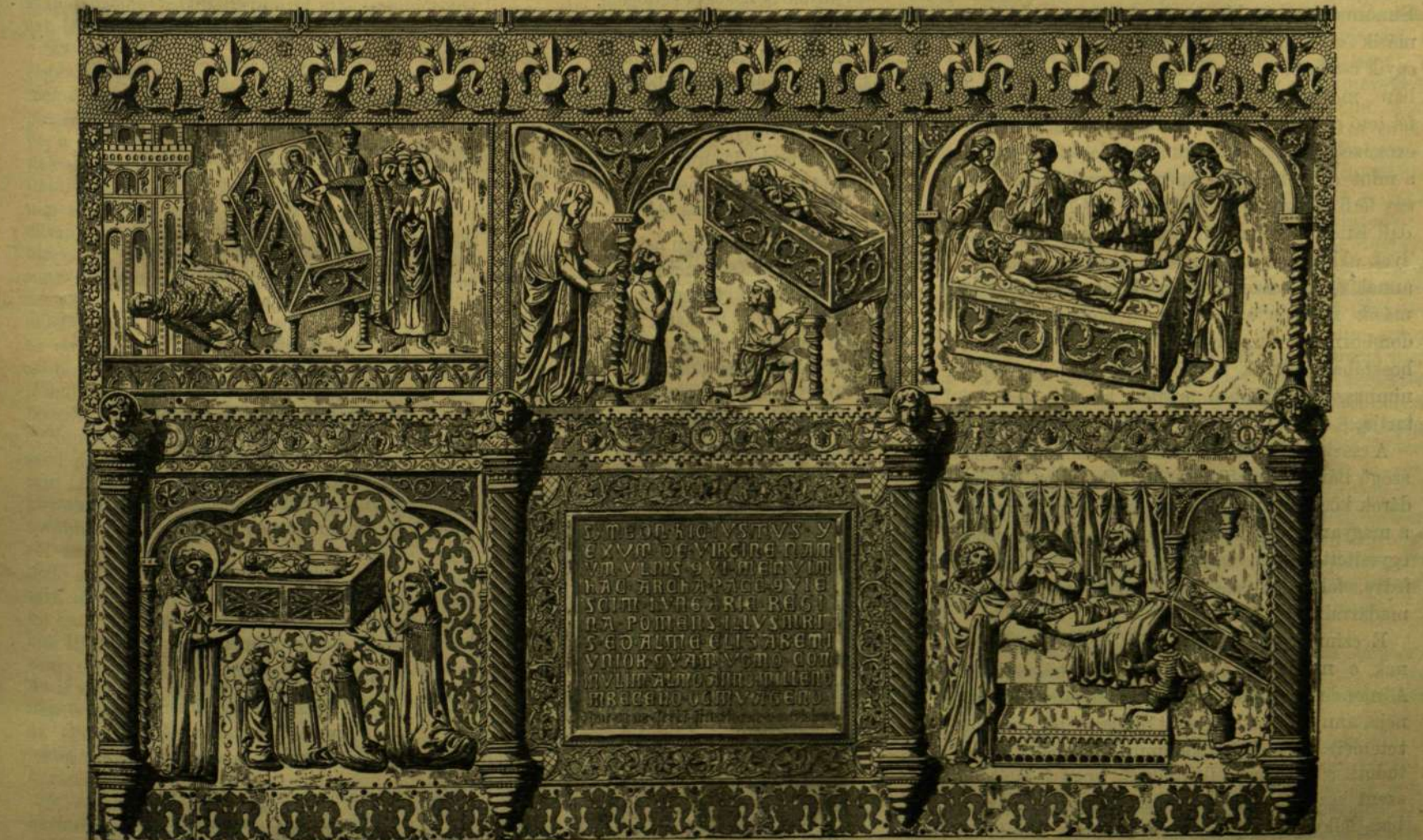
Midőn szent Simeon ünnepének hete van, október hó elején, a templom, hol ez ereklye 1632 óta áll, számtalan idegennel telik meg, kik Dalmácia legtávolabbi vidékeiről zarándokolnak ide Zarába az alkalomra. Szent Simeon próféta történetét az új testamentomban Lukács evangélista beszéli el. (2. Rész. 22—36. vers.) E szerint, midőn Mózes törvényei szerint Krisztust születése utáni tizenegyednapon bevinnék be-

mutatni a templomba, Simeon, egy istenfélő férfú odajött, kinek az úr által megígértetett vala, hogy nem hal meg, valámig nem látandja a Megváltót. Kezébe vette tehát örvendezve a kisdedet, miközben hálaadólag mondá: «Uram bocsásd el a te vén szolgálodat, mert szemeim immáron látták az Idvezitőt.»

A keresztény symbolikában szembe állítják őt Mózesel, ki meghalt, mielőtt az ígért földet megláthatta volna, s a régi papság képviselőjének tekintik őt, szemben az új egyházzal.

Az ereklyetartó szekrény maga, mely az egész monarkhiában legnagyobb, vert ezüstből van, sarkophagszerű s a régi oldalú alsó részből s a fedélből áll, különben pedig öt részre osztható; és pedig az első és hátulsi részre, a két keskeny oldalrészre és belsejére.

Az első rész három mezőre oszlik a szekrény

szent SIMEON EREKLYETARTÓ SZEKRENYE ZÁRÁBAN.

A császár egész megjelenése nyugodt vala a kérdéseiben és megjegyzéseiben több értelem nyilatkozott, mint a mennyire Afrikában bárhol is akadhatni. Hogy jól öltözködött, hogy a legtöbb hatalmat egy nagy kiterjedésű terület fölött magában tudta összpontosítani, hogy alattvalói tisztelettel beszéltek róla, vendégei becsülték: mindez igen előnyös színben tüntet fel. A mellett bőkezű volt és udvarias, jóságos és barátságos, szeszélyes néha és fufangos, mégis olyan alak, a kiben rendkívüli uralkodói tehetség lappangott, az európaiak mesterkéltége nélkül. Arcvonásai kellemesek voltak, a thebai nagy szobrokra emlékeztető, fényes, nyugtalan szemeki bámulatos szépséget kölcsönöztek arcának. Színe vörösbarna volt, bőre rendkívül sima. Tanácskozásán kívül magatartása könnyed, fesztelen, jókedvűnek szabad folyást engedő s gyakran tört ki hangos kacagásban. Nagyon érdekelt az európai udvaroknál divó erkölcsök és szokások részletei iránt s feszült figyelemmel hallgatta a civilizáció csodáinak elbeszélését. A fejérek szokásainak elsajátítása és utánzása különös becsvágást képezte s a mit megismert, szívesen fordította le közlés végett feleségei és főnökei számára.

Rendes udvartartása örök, apródok, zászlótartók, siposok, dobosok, szakácsok, hóhérok, főnők, bennszü-

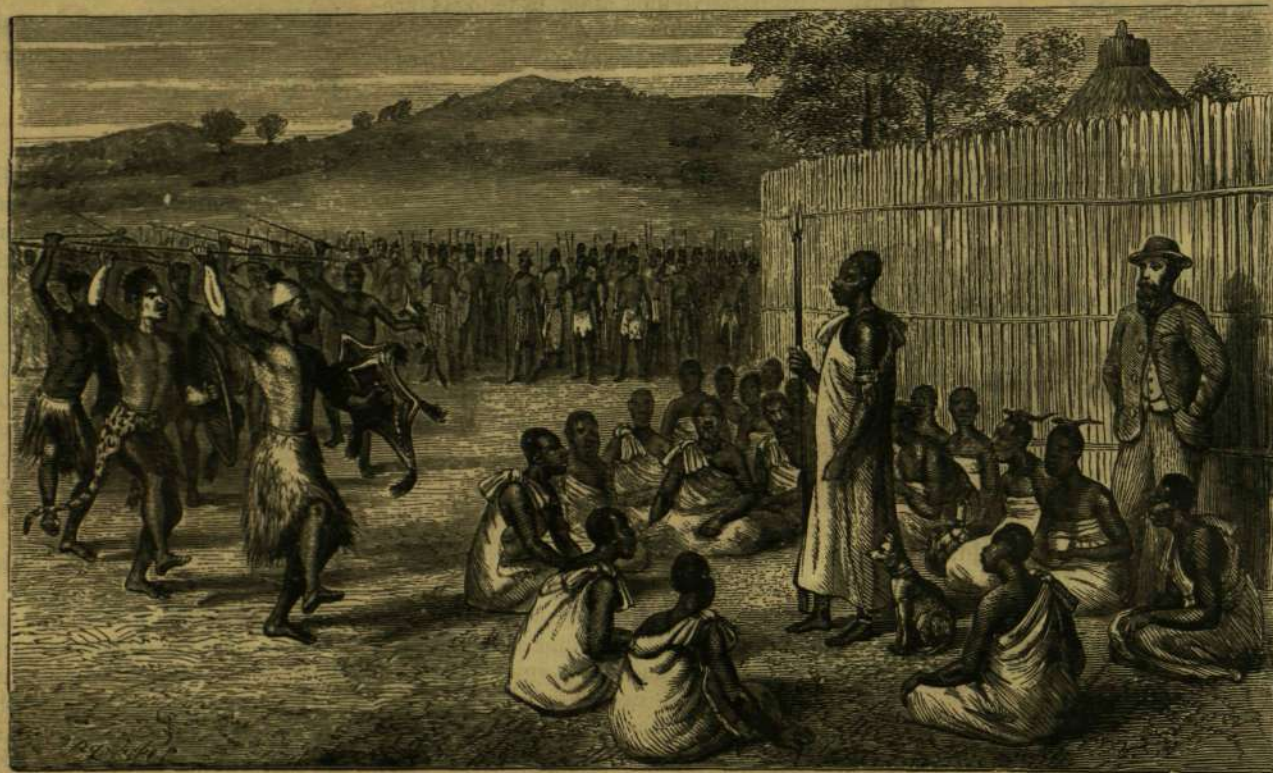
lti vendégek, s 200 főszenvedélyes barba színűek, lágy, bársony-tapintatu bőrrel, melyet vajjal szoktak bedörzsölni. Némely nő azonban vöröses arany színű, sőt a fehéret megközelítő vala. Ruhájuk szintén barna színű.

Stanley Mtéza-nál tartózkodása idejét főleg arra igyekezett fölhasználni, hogy a császárt a kereszténység tanáival megismertesse, sőt azoknak megnyerje. Sikerült is némileg, mert a császár fatáblára vésette a tízparancsolatot, hogy mindennap elolvashassa, mert Mtéza tudott arabul olvasni, úgy szintén a miatyánkot s a megváltó ama mondását: „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat”.

Stanley már ekkor kifejezte azt az ohajtását, vajha csak jönne el Ugandába néhány gyakorlott hittérítő, nem kerülne nagy fáradságba elhínteni itt a keresztény erkölcs alapelveit. Később, midőn Stanley a bibliából is idézett némelyeket, Mtéza kifejezte kívánságát, birni azt a bölcsesség könyvét, mire Stanley bemutatott neki egy Dallington nevű fiút, az egyetemek afrikai missziójának egyik növendékét Zanzibárból, a ki majd a bibliát a császár számára kisvahili nyelvre lefordítandja s neki egyéb vallási dolgokba is oktatást adand. A fordítás meg is lett s maga a császár lön legbuzgóbb olvasója, elannyira, hogy egyszer összehívta összes főnökeit, testőrségi tisztjeit, kijelenté, hogy ő előbb msensi (pogány) volt, ki vérontásban találta gyönyörét, mert ezt tartotta helyesnek atyja is, nagyatyja is s minden elődei; de mikor az arab pap — Muley ben Szelim — megértette vele az iszlám tanait, elállott ősei példájától. Most azonban látja, hogy a keresztények szent könyve üdvösségesebb még Mahomed koránjánál is és sokkal régebb is. „Most tehát, — így fejezte be beszédét, — azt kívánom tőletek, főnökeim és harcosaim, mondjátok meg, mitevők legyünk: Isának (Jézus) és Musának (Mózes) vagy pedig Mahomednek higgyünk-e?”

HANNINGTON KELET-AFRIKAI PÜSPÖK.

UGANDA FEJEDELME, A MINT SZEMLÉT TART CSAPATAI FELETT.

MTÉZA CSÁSZÁR.

És a gyűlés elhatározta, hogy «a fehér ember könyvét fogadjuk el». S a császár egész nyilvánosan a keresztény vallást tette magáévá, kifejezve, hogy új vallásához hű leend, templomot fog építtetni s mindent elkövet, hogy a kereszténységet népe között elterjessze s úgy ő mint népe magát a bibliában foglalt szent parancsokhoz alkalmazza.

Egy negyed évig fáradozott Stanley, míg ez eredményre eljutott. Ekkor a császárnál hagyta Dallington, hogy új vallásában segítségére legyen, abban erősítse, a bibliát előtte olvassa, míg majd a jó emberek papot küldenek hozzá, ki őt megkeresztelje s a keresztény tanokra és kötelességekre alaposan betanítsa.

«Stanlih, — így szól Stanleyhez ennek bucsuzásakor, — mondd meg a fehéreknek, hogy oly emberhez hasonlítok, ki sötétségben ül vagy vakon született, s hogy kívánságom az csupán, hogy szememet megnyitva, látni tanítsanak s én kereszténynek maradok, a míg csak élek.»

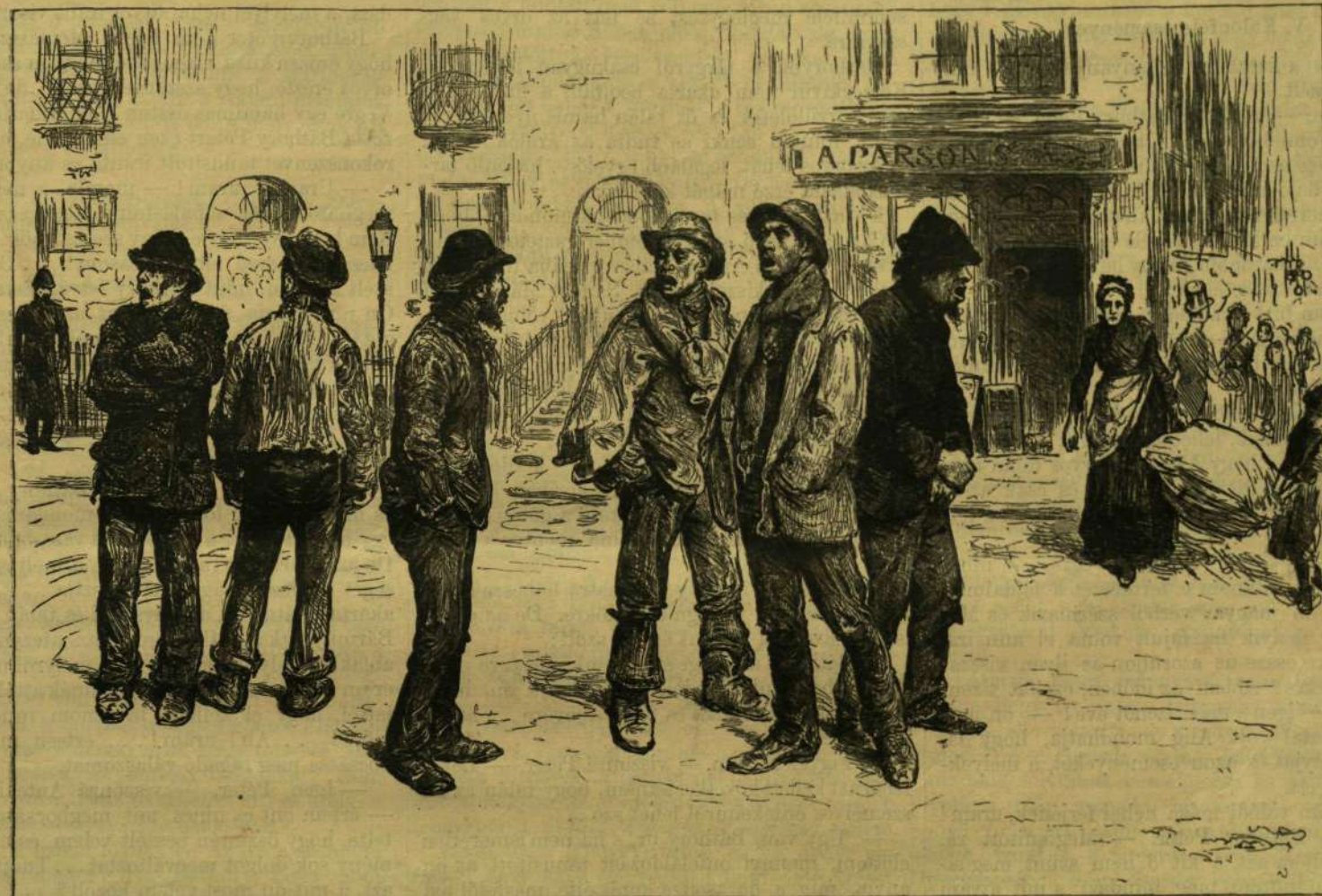
Nyolcz terjedelmes fejezetet szentel könyvében Stanley Mtéza császárnak és birodalmának, melyet a művelődésnek Közép-Afrikában legalkalmasabb talaján szemel ki. S valóban ki tudja, minő siker koronázta volna e szép kezdeményezést, ha az európaiak kellőleg használták volna föl Mtéza császár uralkodásának idejét, vagy ha őt sokáig engedni élni az isteni gondviselés.

Mtéza császár azonban, mint egy Londonba érkezett távirat jelzé, mult év október 10-én elhunyt, alig több, mint 35 éves korában s ezzel súlyos csapás érte a birodalmában oly szép jövőnek indult civilizáció ügyét, mely ott aránylag rövid idő alatt oly csodálatosan fogékony talajra talált.

Mentek ugyan Ugandába hittérítők Stanley utasításai nyomán s ott kedvezőleg fogadtattak, a császár tovább haladt a megelőlt ösvényen s odáig vitte, hogy már formaszerrinti miniszteriuma is volt, sőt egész alkotmányos uralkodónak készült kinőni magát, a mennyiben, Stanley ellenzése daczára, még a népképviselőt bizonyos formáját is meg akarta honosítani birodalmában, melynek nagyságáról és népessége számáról fogalmat nyújt az is, hogy Mtéza Stanley otlétekor 150 ezer főnyi hadsereggel támadta meg a szomszéd Ukereme országát. Mtéza sokat tett a kereszténység terjesztésére s utódát, Mvángát is megkereszteltette már négy évvel ezelőtt, s hire járt, hogy ez is egészen a hittérítők befolyása alatt állt. Hogy mily alaposan fogott ezen a keresztvív, az a jelen soraink elején elmondottakból eléggé kiviláglik.

Sikerülni fog-e a történetek után a kereszténységnek Ugandában az a gyors terjesztése, melylyel a sikeres kezdet biztatott, most már legalább is kétes, de hogy a hittérítők buzgalmat a vértanúság nem lankasztja, arról bizonyosak lehetünk. Stanley, ki most nyugat felől, a Kongo-birodalom szervezésével oly nagyot lendít Afrika civilizációja ügyén, nagy utjáról írott könyvében nem habozik kimondani, hogy Afrika minden részében hódolni fog a kulturának. Terjedelmes könyvének két kötete magyar fordításban is megjelent a Révay testvéreknél számos képpel, melyek legfőbb részükben fényképfővételek után készültek. Ezuttal bemutatott képeink szintén e nagyérdékű s a középafrikai események által most még újabb vonzerőt is nyert könyvből valók.

FOGLALKOZÁSNÉLKÜLI MUNKÁSOK LONDONBAN.

„NINCS MUNKA!”

MUNKÁSOK A LONDONI DOCKOKNÁL, FOGLALKOZÁSRA VÁRVA.

SÁNDOR MÁTYÁS

VERNE GYULA REGÉNYE.

FRANZIÁBÓL FORDÍTOTTA HUSZÁR IMRE.

Egyedül fogosított magyar kiadás. Második rész. Huszonkilencedik folytatás.

V. Különbé események.

Az orvos a fiatal ember anyanyelvén — magyarul beszélt.

— Uram, — viszonáz Báthory Péter, — eljöttem volna önnek visszaadni anyámnál tett látogatását, még azon esetben is, ha meg nem hívott volna hajójára. Tudom, hogy ön egyike azoknak az ismeretlen jó barátoknak, a kik előtt kedves az atyám emléke és a vele együtt kimult két hazafié!... Köszönöm, hogy helyet tartott fenn számukra emlékezetében.

Péter nem bírt uralkodni megilletődésén, mikor e — már régi — multat felidézte és atyjáról és az atyja két barátjáról, Sándor és Zathmár grófköről beszélt.

— Bocsnát, uram, — mondá, — Ha eszembe jut, a mit ők tettek, lehetetlen hogy...

Nem érezte-e, hogy Antekirt orvos talán még jobban meg volt illetődve mint ő és csak azért nem felelt, hogy el ne árulja, mi történik a lelkében?

— Báthory úr, — mondá végre, — nincs miért megbocsátanom e természetes fájdalomat. Különben ön magyar vérből származik és Magyarország melyik fia fájult volna el annyira, hogy a szive össze ne szoruljon az ilyen visszaemlékezésekre? Abban az időben, ez előtt tizenöt évvel, — igen! már tizenöt éve! — ön még nagyon fiatal volt. Alig mondhatja, hogy ismerte az atyját és azon eseményeket, a melyekben részt vett.

— Anyám valódi mása néhai férjének, uram! — mondá Báthory Péter. — Megtanított rá, hogy tiszteljem azt, a kit ő nem szünt meg siratni. Tőle tudtam meg mindazt, a mit atyám tett, ő ismertette meg velem életét, a mely önfeláldozásból állt övéi és hazája iránt. Csak nyolc éves voltam, mikor az atyám meghalt, de úgy emléik előttem, mintha most is élne, mert feláldozott az anyámban!

— Báthory Péter, ön úgy szereti az édesanyját, a mint megérdemli, — viszonáz Antekirt orvos: — és mi úgy tiszteljük, mint egy vértanu özvegyét megilleti.

Péter nem tehetette, hogy köszönetet ne mondjon az ekkép kifejezett érzelmekért. A szive sebesen dobogott az orvos szavai hallatára és észre se vette, hogy Antekirt mindig bizonyos természetes, vagy mesterkelt hidegséggel felelt, a mely jellemének alapon az állás látszott képezni.

— Szabad-e kérdezem, — folytató Péter, — vajjon ismerte-e ön atyjamat?

— Ismertem, Báthory úr, — felelé az orvos némi habozással, — de csak úgy, a mint egy tanuló ismerhet egy tanárt, a ki a magyar orvostan disze volt. Az ön hazájában végeztem orvos-tani és természettani tanulmányaimat. Tanítvány voltam az ön atyjának, a ki legelőbb tiz évvel lehetett nálam idősebb. Tiszteltem és szerettem őt, mert oktatásaiban rezgeni éreztem mindazt, a mi öt később önfeláldozó hazafiává tette, s csak akkor váltam el tőle, mikor Magyarországon elkezdett tanulmányaimat külföldön kellett bevégezniem. De kevéssel azután Báthory István tanár feláldozta állását azon eszméknek, a melyeket nemeseznek és igazaknak tartott és semmiféle magánérdek által se hagyta magát leterelteni a kötelesség útjáról. Ezen időtáiban hagyta el Pestet és telepedett le Triestben. Az ön anyja, a megpróbáltatások eme napjaiban, tanácsaival támogatta, gondozásával gyámoltotta őt. Birt valamennyi női erényvel, ép úgy, mint az ön atyja az összes férfi-erényeket bírta. Bocssáson meg, Báthory úr, hogy felidéztem e fájdalmas emlékeket, de azért tettem, mert tudom, hogy ön nem tartozik azok közé, a kik képesek volnának elfeledni.

— Nem! uram, nem! — kiáltá a fiatal ember, korának túlaradó lelkesedésével, — ep oly kevésbé, mint a hogy Magyarország soha se fogja elfeledni ama három embert, a kik magukat érte feláldozták: Zathmár Lászlót, Báthory Istvánt és a ki talán legmerészebb volt köztük: Sándor Mátyást.

— Ez az elhatározás lehetetlenné fogja tenni azt az ügyet, a melyről önnel tanácskozni óhajtottam.

— El kellene utaznom?...
— El... egy idegen országba, a hol jelentékeny munkákat végeztek, melyeket nagy örömmel bízom volna az ön kezére.
— Sajnálom uram, de higgye el, ha így határozom el magamat...
— Hiszem, Báthory úr, és talán jobban sajnálom, mint ön maga. Olyan boldognak éreztem volna magamat, önre átruházhatni a ragaszkodást, a melylyel néhai atyja iránt viseltem.
— Báthory Péter nem felelt. Meglátszott rajta, hogy erősen küzd magával és nagyon szenved. Az orvos érezte, hogy szeretne beszélni, de nem mer. Végre egy hatalmas ösztön ellenállhatatlan vonzotta Báthory Pétert ezen ember felé, a ki annyi rokonszenvet tanúsított iránta és anyja iránt.
— Uram... uram! — mondá, a nélkül, hogy meghatottságát elpalástolni akarta volna. — Nem!... Ne higgye, hogy szeszélyből vagy macakasságból ered elhatározásom!... Ön úgy beszélt hozzám, mint Báthory István barátja!... Ön rám akarja átruházni ezt az egész barátságot!... Én is érzem azt, noha csak néhány perc óta ismerem önt... Igen! uram, ugyan azt a ragaszkodást érzem ön iránt, a melyet az atyám iránt érezek!...
— Péter!... gyermekem! — kiáltá az orvos, megragadván az ifju kezét.
— Igen uram! — folytató Báthory Péter, — és mindent meg fogok önnek mondani! Szeretek egy fiatal leányt, a ki ebben a városban lakik... De az a mélység van köztünk, a mely a szegénységet a gazdagságtól elválasztja... Én nem akartam látni ezt a mélységet és talán ő se látta. Bármily ritkán láthassam őt az utcán, vagy az ablakban, oly boldogság ez, a melyről nem volna erőm lemondani!... Megőrülnek attól a gondlattól, hogy el kellene távoznom innét hosszú időre!... Ah! uram!... értsen meg... és bocsássa meg tagadó válaszatot.
— Igen, Péter, — viszonáz Antekirt orvos, — értem önt és nincs mit megbocsátanom. Jól tette, hogy őszintén beszélt velem és ez a körülmény sok dolgot megváltoztat... Tudja az anyja azt, a mit ön most velem közölt?
— Még semmit se mondtam neki; nem volt bátorságom, mert a mi szerény helyzetünkre való tekintettel, talán eléggé bölcset lett volna arra nézve, hogy minden reményemtől megfoszson!... De talán kitalálta és megértette, mennyit szenvedtem... mennyit kellett szenvednem.
— Péter, — mondá az orvos, — ön bízott bennem és helyesen tette. Gazdag ez a fiatal leány?
— Nagyon gazdag!... Túlságosan gazdag, — felelé az ifju. — Igen! túlságosan gazdag hozzámm képest.
— És méltó önhöz?
— Ah! uram! juthatna-e eszembe oly menyet adni anyámnak, a ki ne volna hozzá méltó?
— Nos, Péter, — folytató az orvos, — talán ez a mélység nem lesz egészen áthidalhatlan.
— Uram! — kiáltá az ifju, — ne keesegetessen megvalósíthatlan reményenyl!
— Megvalósíthatlan reményenyl.
— És a hang, a melyen Antekirt orvos e szót kiejtő, oly önbizalomra vallott, hogy Báthory Péter egyszerre szinte átalakult és azt hitte, hogy most már az övé a jelen és a jövő.
— Igen, Péter, — folytató az orvos, — bízzék bennem... Mikor ön majd célszerűnek fogja ítélni, mondja meg nekem a fiatal leány nevét.
— Uram, — mondá Péter, — miért titkolnám el most is ön előtt? a neve Torontál kisasszony.
— Hogy az orvos e gyűlölt név hallatára nyugodt maradasson, annyira kellett uralkodnia magán, mint az olyan embernek, a ki meg se rezzen, mikor a villám lecsap mellette. Egy pillanat — csupán egy pillanatig állt mozdulatlanul és szótlannul.
— Aztán, a nélkül, hogy hangja legesekélyebb felindulást árukt volna el, így szólt:
— Jól van, Péter, jól van... Engedjen időt a gondolkodásra, a teendők megfontolására...
— Távozzon, uram, — viszonáz az ifju, megszorítván a kezét, melyet az orvos feleje nyujtott, — engedje, hogy oly meleg köszönetet mondjak önnek, mintha a tulajdon édesatyja volna.
— Péter elhagyta a szalont, a melyben az orvos egyedül maradt hátra, visszatért a fedélzetre, lement a csónakjába, a mely a hajó mellett várta, visszavittette magát a rakpartra és hazafelé indult a raguzai uton.
— Az idegen nő, a ki az egész idő alatt várakozott, megint követte őt.

götte sem önfeláldozás, sem áldozatok, se bátorság dolgában. Mind a harmat egyenlő jogszelet illeti meg. Mind a háromnak egyenlő tiszta van hozzá, hogy megboszulják...

Az orvos elhallgatott. Azt kérdezte magában, vajjon Báthoryné megismertette-e Pétert ama körülményekkel, a melyek közt az összeesküvés intézői ellenségei hatalmába kerültek... vajjon kiejtette-e előtte az «árulás» szót? De az ifjú semmiféle megjegyzést se tett az orvos vég-szavaira.

Báthoryné e tárgyról csakugyan hallgatott. Kétségkívül nem akarta bejuttatni a fia életébe ezt a gyűlöletet és őt talán hamis nyomra vezetni, miután senki se tudta az árulókat neveit. Az orvos tehát, legalább egyelőre, hasonló tartózkodásra érzé magát kötelezte.

De azt még se tartózkodott kimondani, hogy a Carpena nevű spanyol ember gázette nélkül, a ki a Ferrato Andrea halász házába menekült szökevényeket kiszolgáltatta, Sándor Mátyás gróf és Báthory István megszabadultak volna a rovi-gnoi esendőrök üldözése elől. És mihiely az oszt-rák határokat elhagyták, bármelyik országban minden ajtó nyitva állt volna a befogadásukra.
— Nálam, — tevő utána, — nálam mindenkor biztos menhelyet találtak volna.
— Melyik országban, uram? — kérde Péter.
— Kephalonianban, a hol akkoriban laktam.
— Igen! az ioniai szigeteken, a görög lobogó védelme alatt, meg lettek volna mentve s az én atyám ma is élne!

A társalgást néhány pillanatra félbeszakítá e visszaemlékezés a régmúlt időkre. De az orvos ismét fölveté a fonalat és így szólt:
— Báthory úr, régi emlékeink messzire elsodortak bennünket a jelentőt. Akarja ön, hogy ismét visszatérjünk rá és főleg a jövőre... az ön jövőjére?
— Figyelek uram, — viszonáz Péter. — Levelelőből azt kellett következtetnem, hogy talán az én személyes érdekeimről lehet szó...
— Úgy van, Báthory úr, s ha nem ismeretlen előttem, mennyi önfeláldozást tanúsított az ön anyja, míg a fia zsenge korát élte, másfelől azt is tudom, hogy ön méltó volt hozzá és annyi kemény megpróbáltatás után valódi férfiává lett...
— Férfiává! — viszonáz Báthory Péter, nem minden keserűség nélkül. — Férfiává, a ki még nem képes a maga lábán járni, sem az anyjának megszolgálni azt, a mit érte tenni!
— Kétségkívül, — mondá az orvos, — de ez nem az ön hibája. Nagyon jól tudom, mennyi fáradságba kerül, míg az ember állást teremthet magának abban a versenygésben, a melynél annyi vetélytárs küzd oly csekély számú állásért. Ön mérnök, ugy-e bár.
— Az vagyok uram. Magaméknök, a kinek nincs mit várnia az államtól. Igyekezniem kellett alkalmazást keresnem valamely iparvállalatnál, és eddig semmit se találtam, a mi kedvemre való lett volna, — legalább Raguzában semmit se találtam.
— És másutt?
— Másutt — ismétlé Báthory Péter, kissé habozván e kérdés előtt.
— Igen... Nem ilyen természetű ügy miatt utazott Zarába néhány nappal ezelőt?
— Csakugyan... beszéltek egy állásról, a melyet egy ércipartársulatnál elfoglalhatnék.
— Nos? és az állás?
— Megkínáltak velem.
— És ön nem fogadta el?
— Kénytelen voltam visszautasítani, mert Herzegovinában kellett volna végleg megtelepednem.
— Herzegovinában, a hova önt Báthoryné asszonyság talán nem követhette volna?
— Oh! uram, az anyám követne bárhova, ha érdekem úgy kívánja.
— Hát miért nem fogadta el ezt az állást? — sürgeté az orvos.
— Uram, — felelé az ifju, — bizonyos körülményeknél fogva fontos okaim vannak Raguzát el nem hagyni.
Az orvos bizonyos zavart vett észre Báthory Péter magatartásában. A hangja remegett, mi-alatt kifejezte azon óhaját, — sőt ennél többet — elhatározását, hogy Raguzát el ne hagyja. Mi lehetett tehát az a fontos ok, a mely miatt az ajánlatot visszautasította?
— Ez az elhatározás lehetetlenné fogja tenni azt az ügyet, a melyről önnel tanácskozni óhajtottam.

— El kellene utaznom?...
— El... egy idegen országba, a hol jelentékeny munkákat végeztek, melyeket nagy örömmel bízom volna az ön kezére.
— Sajnálom uram, de higgye el, ha így határozom el magamat...
— Hiszem, Báthory úr, és talán jobban sajnálom, mint ön maga. Olyan boldognak éreztem volna magamat, önre átruházhatni a ragaszkodást, a melylyel néhai atyja iránt viseltem.
— Báthory Péter nem felelt. Meglátszott rajta, hogy erősen küzd magával és nagyon szenved. Az orvos érezte, hogy szeretne beszélni, de nem mer. Végre egy hatalmas ösztön ellenállhatatlan vonzotta Báthory Pétert ezen ember felé, a ki annyi rokonszenvet tanúsított iránta és anyja iránt.
— Uram... uram! — mondá, a nélkül, hogy meghatottságát elpalástolni akarta volna. — Nem!... Ne higgye, hogy szeszélyből vagy macakasságból ered elhatározásom!... Ön úgy beszélt hozzám, mint Báthory István barátja!... Ön rám akarja átruházni ezt az egész barátságot!... Én is érzem azt, noha csak néhány perc óta ismerem önt... Igen! uram, ugyan azt a ragaszkodást érzem ön iránt, a melyet az atyám iránt érezek!...
— Péter!... gyermekem! — kiáltá az orvos, megragadván az ifju kezét.
— Igen uram! — folytató Báthory Péter, — és mindent meg fogok önnek mondani! Szeretek egy fiatal leányt, a ki ebben a városban lakik... De az a mélység van köztünk, a mely a szegénységet a gazdagságtól elválasztja... Én nem akartam látni ezt a mélységet és talán ő se látta. Bármily ritkán láthassam őt az utcán, vagy az ablakban, oly boldogság ez, a melyről nem volna erőm lemondani!... Megőrülnek attól a gondlattól, hogy el kellene távoznom innét hosszú időre!... Ah! uram!... értsen meg... és bocsássa meg tagadó válaszatot.
— Igen, Péter, — viszonáz Antekirt orvos, — értem önt és nincs mit megbocsátanom. Jól tette, hogy őszintén beszélt velem és ez a körülmény sok dolgot megváltoztat... Tudja az anyja azt, a mit ön most velem közölt?
— Még semmit se mondtam neki; nem volt bátorságom, mert a mi szerény helyzetünkre való tekintettel, talán eléggé bölcset lett volna arra nézve, hogy minden reményemtől megfoszson!... De talán kitalálta és megértette, mennyit szenvedtem... mennyit kellett szenvednem.
— Péter, — mondá az orvos, — ön bízott bennem és helyesen tette. Gazdag ez a fiatal leány?
— Nagyon gazdag!... Túlságosan gazdag, — felelé az ifju. — Igen! túlságosan gazdag hozzámm képest.
— És méltó önhöz?
— Ah! uram! juthatna-e eszembe oly menyet adni anyámnak, a ki ne volna hozzá méltó?
— Nos, Péter, — folytató az orvos, — talán ez a mélység nem lesz egészen áthidalhatlan.
— Uram! — kiáltá az ifju, — ne keesegetessen megvalósíthatlan reményenyl!
— Megvalósíthatlan reményenyl.
— És a hang, a melyen Antekirt orvos e szót kiejtő, oly önbizalomra vallott, hogy Báthory Péter egyszerre szinte átalakult és azt hitte, hogy most már az övé a jelen és a jövő.
— Igen, Péter, — folytató az orvos, — bízzék bennem... Mikor ön majd célszerűnek fogja ítélni, mondja meg nekem a fiatal leány nevét.
— Uram, — mondá Péter, — miért titkolnám el most is ön előtt? a neve Torontál kisasszony.
— Hogy az orvos e gyűlölt név hallatára nyugodt maradasson, annyira kellett uralkodnia magán, mint az olyan embernek, a ki meg se rezzen, mikor a villám lecsap mellette. Egy pillanat — csupán egy pillanatig állt mozdulatlanul és szótlannul.
— Aztán, a nélkül, hogy hangja legesekélyebb felindulást árukt volna el, így szólt:
— Jól van, Péter, jól van... Engedjen időt a gondolkodásra, a teendők megfontolására...
— Távozzon, uram, — viszonáz az ifju, megszorítván a kezét, melyet az orvos feleje nyujtott, — engedje, hogy oly meleg köszönetet mondjak önnek, mintha a tulajdon édesatyja volna.
— Péter elhagyta a szalont, a melyben az orvos egyedül maradt hátra, visszatért a fedélzetre, lement a csónakjába, a mely a hajó mellett várta, visszavittette magát a rakpartra és hazafelé indult a raguzai uton.
— Az idegen nő, a ki az egész idő alatt várakozott, megint követte őt.

— El kellene utaznom?...
— El... egy idegen országba, a hol jelentékeny munkákat végeztek, melyeket nagy örömmel bízom volna az ön kezére.
— Sajnálom uram, de higgye el, ha így határozom el magamat...
— Hiszem, Báthory úr, és talán jobban sajnálom, mint ön maga. Olyan boldognak éreztem volna magamat, önre átruházhatni a ragaszkodást, a melylyel néhai atyja iránt viseltem.
— Báthory Péter nem felelt. Meglátszott rajta, hogy erősen küzd magával és nagyon szenved. Az orvos érezte, hogy szeretne beszélni, de nem mer. Végre egy hatalmas ösztön ellenállhatatlan vonzotta Báthory Pétert ezen ember felé, a ki annyi rokonszenvet tanúsított iránta és anyja iránt.
— Uram... uram! — mondá, a nélkül, hogy meghatottságát elpalástolni akarta volna. — Nem!... Ne higgye, hogy szeszélyből vagy macakasságból ered elhatározásom!... Ön úgy beszélt hozzám, mint Báthory István barátja!... Ön rám akarja átruházni ezt az egész barátságot!... Én is érzem azt, noha csak néhány perc óta ismerem önt... Igen! uram, ugyan azt a ragaszkodást érzem ön iránt, a melyet az atyám iránt érezek!...
— Péter!... gyermekem! — kiáltá az orvos, megragadván az ifju kezét.
— Igen uram! — folytató Báthory Péter, — és mindent meg fogok önnek mondani! Szeretek egy fiatal leányt, a ki ebben a városban lakik... De az a mélység van köztünk, a mely a szegénységet a gazdagságtól elválasztja... Én nem akartam látni ezt a mélységet és talán ő se látta. Bármily ritkán láthassam őt az utcán, vagy az ablakban, oly boldogság ez, a melyről nem volna erőm lemondani!... Megőrülnek attól a gondlattól, hogy el kellene távoznom innét hosszú időre!... Ah! uram!... értsen meg... és bocsássa meg tagadó válaszatot.
— Igen, Péter, — viszonáz Antekirt orvos, — értem önt és nincs mit megbocsátanom. Jól tette, hogy őszintén beszélt velem és ez a körülmény sok dolgot megváltoztat... Tudja az anyja azt, a mit ön most velem közölt?
— Még semmit se mondtam neki; nem volt bátorságom, mert a mi szerény helyzetünkre való tekintettel, talán eléggé bölcset lett volna arra nézve, hogy minden reményemtől megfoszson!... De talán kitalálta és megértette, mennyit szenvedtem... mennyit kellett szenvednem.
— Péter, — mondá az orvos, — ön bízott bennem és helyesen tette. Gazdag ez a fiatal leány?
— Nagyon gazdag!... Túlságosan gazdag, — felelé az ifju. — Igen! túlságosan gazdag hozzámm képest.
— És méltó önhöz?
— Ah! uram! juthatna-e eszembe oly menyet adni anyámnak, a ki ne volna hozzá méltó?
— Nos, Péter, — folytató az orvos, — talán ez a mélység nem lesz egészen áthidalhatlan.
— Uram! — kiáltá az ifju, — ne keesegetessen megvalósíthatlan reményenyl!
— Megvalósíthatlan reményenyl.
— És a hang, a melyen Antekirt orvos e szót kiejtő, oly önbizalomra vallott, hogy Báthory Péter egyszerre szinte átalakult és azt hitte, hogy most már az övé a jelen és a jövő.
— Igen, Péter, — folytató az orvos, — bízzék bennem... Mikor ön majd célszerűnek fogja ítélni, mondja meg nekem a fiatal leány nevét.
— Uram, — mondá Péter, — miért titkolnám el most is ön előtt? a neve Torontál kisasszony.
— Hogy az orvos e gyűlölt név hallatára nyugodt maradasson, annyira kellett uralkodnia magán, mint az olyan embernek, a ki meg se rezzen, mikor a villám lecsap mellette. Egy pillanat — csupán egy pillanatig állt mozdulatlanul és szótlannul.
— Aztán, a nélkül, hogy hangja legesekélyebb felindulást árukt volna el, így szólt:
— Jól van, Péter, jól van... Engedjen időt a gondolkodásra, a teendők megfontolására...
— Távozzon, uram, — viszonáz az ifju, megszorítván a kezét, melyet az orvos feleje nyujtott, — engedje, hogy oly meleg köszönetet mondjak önnek, mintha a tulajdon édesatyja volna.
— Péter elhagyta a szalont, a melyben az orvos egyedül maradt hátra, visszatért a fedélzetre, lement a csónakjába, a mely a hajó mellett várta, visszavittette magát a rakpartra és hazafelé indult a raguzai uton.
— Az idegen nő, a ki az egész idő alatt várakozott, megint követte őt.

— El kellene utaznom?...
— El... egy idegen országba, a hol jelentékeny munkákat végeztek, melyeket nagy örömmel bízom volna az ön kezére.
— Sajnálom uram, de higgye el, ha így határozom el magamat...
— Hiszem, Báthory úr, és talán jobban sajnálom, mint ön maga. Olyan boldognak éreztem volna magamat, önre átruházhatni a ragaszkodást, a melylyel néhai atyja iránt viseltem.
— Báthory Péter nem felelt. Meglátszott rajta, hogy erősen küzd magával és nagyon szenved. Az orvos érezte, hogy szeretne beszélni, de nem mer. Végre egy hatalmas ösztön ellenállhatatlan vonzotta Báthory Pétert ezen ember felé, a ki annyi rokonszenvet tanúsított iránta és anyja iránt.
— Uram... uram! — mondá, a nélkül, hogy meghatottságát elpalástolni akarta volna. — Nem!... Ne higgye, hogy szeszélyből vagy macakasságból ered elhatározásom!... Ön úgy beszélt hozzám, mint Báthory István barátja!... Ön rám akarja átruházni ezt az egész barátságot!... Én is érzem azt, noha csak néhány perc óta ismerem önt... Igen! uram, ugyan azt a ragaszkodást érzem ön iránt, a melyet az atyám iránt érezek!...
— Péter!... gyermekem! — kiáltá az orvos, megragadván az ifju kezét.
— Igen uram! — folytató Báthory Péter, — és mindent meg fogok önnek mondani! Szeretek egy fiatal leányt, a ki ebben a városban lakik... De az a mélység van köztünk, a mely a szegénységet a gazdagságtól elválasztja... Én nem akartam látni ezt a mélységet és talán ő se látta. Bármily ritkán láthassam őt az utcán, vagy az ablakban, oly boldogság ez, a melyről nem volna erőm lemondani!... Megőrülnek attól a gondlattól, hogy el kellene távoznom innét hosszú időre!... Ah! uram!... értsen meg... és bocsássa meg tagadó válaszatot.
— Igen, Péter, — viszonáz Antekirt orvos, — értem önt és nincs mit megbocsátanom. Jól tette, hogy őszintén beszélt velem és ez a körülmény sok dolgot megváltoztat... Tudja az anyja azt, a mit ön most velem közölt?
— Még semmit se mondtam neki; nem volt bátorságom, mert a mi szerény helyzetünkre való tekintettel, talán eléggé bölcset lett volna arra nézve, hogy minden reményemtől megfoszson!... De talán kitalálta és megértette, mennyit szenvedtem... mennyit kellett szenvednem.
— Péter, — mondá az orvos, — ön bízott bennem és helyesen tette. Gazdag ez a fiatal leány?
— Nagyon gazdag!... Túlságosan gazdag, — felelé az ifju. — Igen! túlságosan gazdag hozzámm képest.
— És méltó önhöz?
— Ah! uram! juthatna-e eszembe oly menyet adni anyámnak, a ki ne volna hozzá méltó?
— Nos, Péter, — folytató az orvos, — talán ez a mélység nem lesz egészen áthidalhatlan.
— Uram! — kiáltá az ifju, — ne keesegetessen megvalósíthatlan reményenyl!
— Megvalósíthatlan reményenyl.
— És a hang, a melyen Antekirt orvos e szót kiejtő, oly önbizalomra vallott, hogy Báthory Péter egyszerre szinte átalakult és azt hitte, hogy most már az övé a jelen és a jövő.
— Igen, Péter, — folytató az orvos, — bízzék bennem... Mikor ön majd célszerűnek fogja ítélni, mondja meg nekem a fiatal leány nevét.
— Uram, — mondá Péter, — miért titkolnám el most is ön előtt? a neve Torontál kisasszony.
— Hogy az orvos e gyűlölt név hallatára nyugodt maradasson, annyira kellett uralkodnia magán, mint az olyan embernek, a ki meg se rezzen, mikor a villám lecsap mellette. Egy pillanat — csupán egy pillanatig állt mozdulatlanul és szótlannul.
— Aztán, a nélkül, hogy hangja legesekélyebb felindulást árukt volna el, így szólt:
— Jól van, Péter, jól van... Engedjen időt a gondolkodásra, a teendők megfontolására...
— Távozzon, uram, — viszonáz az ifju, megszorítván a kezét, melyet az orvos feleje nyujtott, — engedje, hogy oly meleg köszönetet mondjak önnek, mintha a tulajdon édesatyja volna.
— Péter elhagyta a szalont, a melyben az orvos egyedül maradt hátra, visszatért a fedélzetre, lement a csónakjába, a mely a hajó mellett várta, visszavittette magát a rakpartra és hazafelé indult a raguzai uton.
— Az idegen nő, a ki az egész idő alatt várakozott, megint követte őt.

— El kellene utaznom?...
— El... egy idegen országba, a hol jelentékeny munkákat végeztek, melyeket nagy örömmel bízom volna az ön kezére.
— Sajnálom uram, de higgye el, ha így határozom el magamat...
— Hiszem, Báthory úr, és talán jobban sajnálom, mint ön maga. Olyan boldognak éreztem volna magamat, önre átruházhatni a ragaszkodást, a melylyel néhai atyja iránt viseltem.
— Báthory Péter nem felelt. Meglátszott rajta, hogy erősen küzd magával és nagyon szenved. Az orvos érezte, hogy szeretne beszélni, de nem mer. Végre egy hatalmas ösztön ellenállhatatlan vonzotta Báthory Pétert ezen ember felé, a ki annyi rokonszenvet tanúsított iránta és anyja iránt.
— Uram... uram! — mondá, a nélkül, hogy meghatottságát elpalástolni akarta volna. — Nem!... Ne higgye, hogy szeszélyből vagy macakasságból ered elhatározásom!... Ön úgy beszélt hozzám, mint Báthory István barátja!... Ön rám akarja átruházni ezt az egész barátságot!... Én is érzem azt, noha csak néhány perc óta ismerem önt... Igen! uram, ugyan azt a ragaszkodást érzem ön iránt, a melyet az atyám iránt érezek!...
— Péter!... gyermekem! — kiáltá az orvos, megragadván az ifju kezét.
— Igen uram! — folytató Báthory Péter, — és mindent meg fogok önnek mondani! Szeretek egy fiatal leányt, a ki ebben a városban lakik... De az a mélység van köztünk, a mely a szegénységet a gazdagságtól elválasztja... Én nem akartam látni ezt a mélységet és talán ő se látta. Bármily ritkán láthassam őt az utcán, vagy az ablakban, oly boldogság ez, a melyről nem volna erőm lemondani!... Megőrülnek attól a gondlattól, hogy el kellene távoznom innét hosszú időre!... Ah! uram!... értsen meg... és bocsássa meg tagadó válaszatot.
— Igen, Péter, — viszonáz Antekirt orvos, — értem önt és nincs mit megbocsátanom. Jól tette, hogy őszintén beszélt velem és ez a körülmény sok dolgot megváltoztat... Tudja az anyja azt, a mit ön most velem közölt?
— Még semmit se mondtam neki; nem volt bátorságom, mert a mi szerény helyzetünkre való tekintettel, talán eléggé bölcset lett volna arra nézve, hogy minden reményemtől megfoszson!... De talán kitalálta és megértette, mennyit szenvedtem... mennyit kellett szenvednem.
— Péter, — mondá az orvos, — ön bízott bennem és helyesen tette. Gazdag ez a fiatal leány?
— Nagyon gazdag!... Túlságosan gazdag, — felelé az ifju. — Igen! túlságosan gazdag hozzámm képest.
— És méltó önhöz?
— Ah! uram! juthatna-e eszembe oly menyet adni anyámnak, a ki ne volna hozzá méltó?
— Nos, Péter, — folytató az orvos, — talán ez a mélység nem lesz egészen áthidalhatlan.
— Uram! — kiáltá az ifju, — ne keesegetessen megvalósíthatlan reményenyl!
— Megvalósíthatlan reményenyl.
— És a hang, a melyen Antekirt orvos e szót kiejtő, oly önbizalomra vallott, hogy Báthory Péter egyszerre szinte átalakult és azt hitte, hogy most már az övé a jelen és a jövő.
— Igen, Péter, — folytató az orvos, — bízzék bennem... Mikor ön majd célszerűnek fogja ítélni, mondja meg nekem a fiatal leány nevét.
— Uram, — mondá Péter, — miért titkolnám el most is ön előtt? a neve Torontál kisasszony.
— Hogy az orvos e gyűlölt név hallatára nyugodt maradasson, annyira kellett uralkodnia magán, mint az olyan embernek, a ki meg se rezzen, mikor a villám lecsap mellette. Egy pillanat — csupán egy pillanatig állt mozdulatlanul és szótlannul.
— Aztán, a nélkül, hogy hangja legesekélyebb felindulást árukt volna el, így szólt:
— Jól van, Péter, jól van... Engedjen időt a gondolkodásra, a teendők megfontolására...
— Távozzon, uram, — viszonáz az ifju, megszorítván a kezét, melyet az orvos feleje nyujtott, — engedje, hogy oly meleg köszönetet mondjak önnek, mintha a tulajdon édesatyja volna.
— Péter elhagyta a szalont, a melyben az orvos egyedül maradt hátra, visszatért a fedélzetre, lement a csónakjába, a mely a hajó mellett várta, visszavittette magát a rakpartra és hazafelé indult a raguzai uton.
— Az idegen nő, a ki az egész idő alatt várakozott, megint követte őt.

— El kellene utaznom?...
— El... egy idegen országba, a hol jelentékeny munkákat végeztek, melyeket nagy örömmel bízom volna az ön kezére.
— Sajnálom uram, de higgye el, ha így határozom el magamat...
— Hiszem, Báthory úr, és talán jobban sajnálom, mint ön maga. Olyan boldognak éreztem volna magamat, önre átruházhatni a ragaszkodást, a melylyel néhai atyja iránt viseltem.
— Báthory Péter nem felelt. Meglátszott rajta, hogy erősen küzd magával és nagyon szenved. Az orvos érezte, hogy szeretne beszélni, de nem mer. Végre egy hatalmas ösztön ellenállhatatlan vonzotta Báthory Pétert ezen ember felé, a ki annyi rokonszenvet tanúsított iránta és anyja iránt.
— Uram... uram! — mondá, a nélkül, hogy meghatottságát elpalástolni akarta volna. — Nem!... Ne higgye, hogy szeszélyből vagy macakasságból ered elhatározásom!... Ön úgy beszélt hozzám, mint Báthory István barátja!... Ön rám akarja átruházni ezt az egész barátságot!... Én is érzem azt, noha csak néhány perc óta ismerem önt... Igen! uram, ugyan azt a ragaszkodást érzem ön iránt, a melyet az atyám iránt érezek!...
— Péter!... gyermekem! — kiáltá az orvos, megragadván az ifju kezét.
— Igen uram! — folytató Báthory Péter, — és mindent meg fogok önnek mondani! Szeretek egy fiatal leányt, a ki ebben a városban lakik... De az a mélység van köztünk, a mely a szegénységet a gazdagságtól elválasztja... Én nem akartam látni ezt a mélységet és talán ő se látta. Bármily ritkán láthassam őt az utcán, vagy az ablakban, oly boldogság ez, a melyről nem volna erőm lemondani!... Megőrülnek attól a gondlattól, hogy el kellene távoznom innét hosszú időre!... Ah! uram!... értsen meg... és bocsássa meg tagadó válaszatot.
— Igen, Péter, — viszonáz Antekirt orvos, — értem önt és nincs mit megbocsátanom. Jól tette, hogy őszintén beszélt velem és ez a körülmény sok dolgot megváltoztat... Tudja az anyja azt, a mit ön most velem közölt?
— Még semmit se mondtam neki; nem volt bátorságom, mert a mi szerény helyzetünkre való tekintettel, talán eléggé bölcset lett volna arra nézve, hogy minden reményemtől megfoszson!... De talán kitalálta és megértette, mennyit szenvedtem... mennyit kellett szenvednem.
— Péter, — mondá az orvos, — ön bízott bennem és helyesen tette. Gazdag ez a fiatal leány?
— Nagyon gazdag!... Túlságosan gazdag, — felelé az ifju. — Igen! túlságosan gazdag hozzámm képest.
— És méltó önhöz?
— Ah! uram! juthatna-e eszembe oly menyet adni anyámnak, a ki ne volna hozzá méltó?
— Nos, Péter, — folytató az orvos, — talán ez a mélység nem lesz egészen áthidalhatlan.
— Uram! — kiáltá az ifju, — ne keesegetessen megvalósíthatlan reményenyl!
— Megvalósíthatlan reményenyl.
— És a hang, a melyen Antekirt orvos e szót kiejtő, oly önbizalomra vallott, hogy Báthory Péter egyszerre szinte átalakult és azt hitte, hogy most már az övé a jelen és a jövő.
— Igen, Péter, — folytató az orvos, — bízzék bennem... Mikor ön majd célszerűnek fogja ítélni, mondja meg nekem a fiatal leány nevét.
— Uram, — mondá Péter, — miért titkolnám el most is ön előtt? a neve Torontál kisasszony.
— Hogy az orvos e gyűlölt név hallatára nyugodt maradasson, annyira kellett uralkodnia magán, mint az olyan embernek, a ki meg se rezzen, mikor a villám lecsap mellette. Egy pillanat — csupán egy pillanatig állt mozdulatlanul és szótlannul.
— Aztán, a nélkül, hogy hangja legesekélyebb felindulást árukt volna el, így szólt:
— Jól van, Péter, jól van... Engedjen időt a gondolkodásra, a teendők megfontolására...
— Távozzon, uram, — viszonáz az ifju, megszorítván a kezét, melyet az orvos feleje nyujtott, — engedje, hogy oly meleg köszönetet mondjak önnek, mintha a tulajdon édesatyja volna.
— Péter elhagyta a szalont, a melyben az orvos egyedül maradt hátra, visszatért a fedélzetre, lement a csónakjába, a mely a hajó mellett várta, visszavittette magát a rakpartra és hazafelé indult a raguzai uton.
— Az idegen nő, a ki az egész idő alatt várakozott, megint követte őt.

— El kellene utaznom?...
— El... egy idegen országba, a hol jelentékeny munkákat végeztek, melyeket nagy örömmel bízom volna az ön kezére.
— Sajnálom uram, de higgye el, ha így határozom el magamat...
— Hiszem, Báthory úr, és talán job

tartotta véleményét nyilvánítani és így a Marinella-utcai szegény lakásban némi boldogság uralkodott.

Ezenfelül Báthory Pétert még az az öröm is érte, hogy a legközelebbi vasárnap találkozik Torontál Szávéval a sz. ferenczrendűek templomában. A fiatal leány arca, a mely mindig kissé szomorú volt, egyszerre felderült, a mint megpillantá Pétert, a ki szinte átszellemültnek látszott. A szemekkel beszéltek egymáshoz és megértették egymást. És mikor Száva, ezen élénk benyomás hatása alatt, visszatért a palotába, magával vitte egy részét a boldogságnak, a melyet oly tisztán leolvashatott az ifjú arcáról.

E közben nem látta újból az orvost. Várta, hogy meghívást kap, újabb látogatásra a golette-en. Néhány nap múlt el, a nélkül, hogy levele érkezett volna Antekirtől.

— Az orvos kétségkívül tudakozni akart, — gondolta magában. — Alkalmán személyesen eljött Raguzába, vagy ide küldött valakit, kérészködni a Torontál-család felől!... Sőt talán Szávéval is meg akart ismerkedni! Igen! nem lehetetlen, hogy már is találkozott atyjával és tapogatózott ügyem iránt... De mégis egy sornyi írása nagy örömet szerzett volna... főleg pedig ez az egyetlen szócseke: „Jöjjen!”

De ez a szó is elmaradt. Báthoryné asszonyának nagy fáradságba került lecsillapítani a fia türelmetlenségét. Péter kétségbe volt esve és most az anyján volt a sor őt reményteljes kecségetni, noha ő maga is nyugtalanodott. Az orvosnak tudnia kellett, hogy a Marinella-utcai ház mindenkor nyitva áll előtte, és eltekintve azon új érdeklődéstől, a melylyel Péter iránt viseltetett, nem kellett volna-e őt idehozni annak a rokonszenvnek, a melyet a család iránt nemcsak érzett, de tanúsított is?

Végre Péter, miután hiába számllalta a napokat és az órákat, többé nem volt képes ellentállni. Minden áron viszont kellett látnia Antekirt orvost. Egy láthatatlan erő Gravosa felé hajtotta őt. Ha egyszer a hajón lesz, az orvos meg fogja érteni türelmetlenségét és meg fogja bocsátani ezt a lépését, ha mindjárt korai volna is.

(Folyt. köv.)

EGY FEJ.

Ugy vagyok ezzel a képpel, mint az egyszeri legatus, a kinek a pap, mielőtt a predikáló székbe felment volna, kezébe nyomott egy papirost:

— Majd erről olvassa le uram-öcsém a mondókáját. Ebben van benne a textus.

A legatus felment a szent emelvényre s kibontá a papirt kíváncsian, lapozgatja elől, hátul, de biz azon nem volt semmi.

Épen olyan formán adja elem a szerkesztő ezt a képet, hogy írjak hozzá magyarul.

Megnézem, megkérdezem: „És ki ez?”

Azt mondja rá: „Senki. Egy fej”
No, hogy mit mondjak én egy fejről, a melyikről nem tudom kié, az már csakugyan meggondolandó dolog.

Hanem az mindenesetre megkönnyíti egy kicsit a feladatomat, hogy női fej, mert egy női fej mégis valami, kivált ha nem úgy néz ki, hogy valami anyós feje lehessen. Ámbár egy anyós sem volna épen rossz téma, — most, a házasság, a farsang idején.

Óhó! A farsang! Kezd egy kis viláosság de-rengni, miért kell ennek a gyönyörű fejnek megjelenni a „Vasárnapi Ujság”-ban, a hol öreg, ránczos arcu tudósok, meggöngyölt politikusok

és notabilitások, jegyet váltó király-kisasszonyok és királyfiak, híres marczona hadvezérek, a napi láрма felvétel porából kibontakozó tarka alakok jönnek szakszerűen hosszú sorban? A hova belépni csak az tud, a kinek már híres neve van s most egyszerre előbukkan egy arc, a mely a senkié.

Ez a fej program a farsangi bálókra, azoknak a számára, a kik feleséget keresnek, s fejüknél zürzavarrá folyt össze szöke arc, barna arc, úgy hogy nem tudnak most már kiigazodni.

Hát kérem, fogadják el önök, haborzók, ezt a mintát, a mit a piktör kigondolt.

Hatalmas sötét hajardó, elől a homlokban a fashionable csikó-frizura, a pompás méretű homlok, a nemes ovál arc, melyen párosul a szelidség az üdőség és erőteljesség bájával. A klasszikus szépség alkatelemei összhangatosan vegyülnek a

NŐI ARCZKÉP. (MAGYAR TYPUS.)

modern szépség követelményeivel. A nemes római arczél mellé, a görög izlésű amazon-szemekhez a francia pikáns orrocska járul s mindezekhez az élveteg ajk, a csodás gömbölyűségű áll, hát még az a szemvesztő nyak?

De nem, nem... tovább nem folytathatom. Elő a klakkot, frakkot, uraim, keressék az eredetijét, biztosítom, hogy megtalálják sok sok száz példányban.

Hogy egyik-másik talán megváltozik kissé, mire ráakadnak, vagy a szeme, vagy a homloka, vagy a haja, az kihető, — de hát én istenem, hiszen minden olyan gyorsan változik a világon.

A magyar szépségnek prototypusa ez az arc. Egy fej csak.

De hány fejet tudna ez megzavarni, ha élő volna!

M—th K—n.

EGYVELEG.

* A szökek és barnák száma Közép-Európában. Újabb időben különösen az anthropologiai társaságok nagy gondot fordítanak az iskolába járó gyermekek bőr-, haj- és szem-színére vonatkozó adatokra. Eddig Németországban, Svájcban, Belgiumban és Ausztriában nem kevesebb mint tíz millió és 80,000 gyermeket vizsgáltak meg. Az eredmény azt mutatja, hogy ez országokban, tehát Közép-Európában, az iskolás gyermekek 1/4-e szöke, 1/4-énél valamivel több határozatlan barna, míg a többi vegyes típusú. Szökének csak azokat vették, kiknek szöke hajuk, kék szemük és fehér bőrük van, barnáknak azokat, kiknek barna szemük, barna vagy fekete hajuk, sötét vagy világos bőrük van. A szürke szeműket már a vegyes csoportba számították. Németországban 31.80 százalék a szöke, 14.5 százalék a barna, Ausztriában már csak 19.79 százalék szöke és 23.17 százalék barna. Németországban éjszakai a szöke nagyon túlnyomó, délfel apad számuk és a barnák növekedik. Ausztriában a Duna jobb partján erősebb a barna, a balparton ellenben a szöke szaporább, de azért kivételek nagy számmal vannak, így Stiriában és Karinthiában a szöke az uralkodó. Feltűnő, hogy a szlávokkal annyira vegyült poroszok szökek, a délnémetek között azonban, valószínűleg a latin fajokkal vegyülés következtében, több a barna.

* Nehéz kereset. Illinois állam Rockford városában Dean Nelli kisasszony, az állam egyik leggazdagabb emberének leánya, egy gyapotszövő gyárba 60 cent munkabéért közönséges napszámosnak állott be. E különöz lépés oka az volt, hogy a kisasszonynak milliomos atyja által kijelölt tőpénz nem volt elegendő s az atyja, ki maga gyűjtötte vagyonát, a pénz becsére oktatván őt, megígérte, hogy minden centért, melyet keres, egy dollárt ad neki. A leány ily módon egy hét alatt 360 dollárt kaphatott volna. De nem kapott, mert már második nap sem ment a munkába, részint mivel a többi munkások irigyen néztek rá, részint mert az egész város összefutott, hogy a gazdag Dean kisasszonyt mint gyármunkásnőt megnézze.

* Külön paróka-adót vetett ki I. Frigyes porosz király a múlt század elején a rangfokozások szerint és ezt egy francziának adta bérbé. Jellemző, hogy a fényűzési adó ellen soha sem panaszkodtak, mert kiki méltóságához illőnek tartotta, hogy parókája legyen. A papok, tanítók, tanuló, házi szolgák, altisztek és közkatonák nem fizettek ily adót. A legnagyobb rangnak, mint a miniszterek és törzstisztek, 2 tallért 12 garást fizettek egy parókáért, az alsóbb rendűek fokozatosan kevesebbet egész 12 garásig. Megemlítjük, hogy ugyanez időben a cipőkért, harisnyákért és kalapért külön-külön egy garast kellett fizetni és ki ruhájára arany vagy ezüst paszományt varratott, az engedélyért egy tallért fizetett. Vén leányok 46 éven túl 2 tallér külön díjt fizettek, az agglégények azonban semmit.

* Utazó kirakat. Páris boulevardjain egy feltűnő szép s igen izlősen öltözött leány kocsiát naponként; a kocsi hirdetés van, mely nagy betűkkel tudatja, hogy a leány öltözetének minden egyes darabja honnan került.

* A meteor-kövek hullását, bármily gyakran fordultak is elő ily tünetek, úgy hogy a lehulló kövek még embereket és állatokat is megölték, a tudósok a múlt század végeig babonás dolognak tartották. Egyezzer e kövek szóba kerülésén a francia akadémiaiban, a híres Lavoisier rögtön félbeszakította a tárgyalást, izgatottan jelentve ki, hogy az égből nincsenek kövek s ezért nem is hullhatnak a földre. 1803 ápril 26-án Aigleban, Franciaországban véletlenül sok ember jelenlétében nagy meteorokhullás volt s azóta többé kétségbevonni nem lehetett. Ma már tudják, hogy óriási mennyiség hullt le évenként, Haidinger 450,000 font súlyra becsülte azt, a mi egy évben hull.

* A híres egyiptomi sphinx, melynek jóformán csak feje látszott ki a környező homokból, most már teljesen látható. A homok eltakarításán két hónapnál tovább dolgoztak.

* XIII Leo pápa kiállítását rendez a Vatikánban mindazokból az ajándékokból, melyeket trónralépte óta kapott.

FOGLALKOZÁS NÉLKÜLI MUNKÁSOK LONDONBAN.

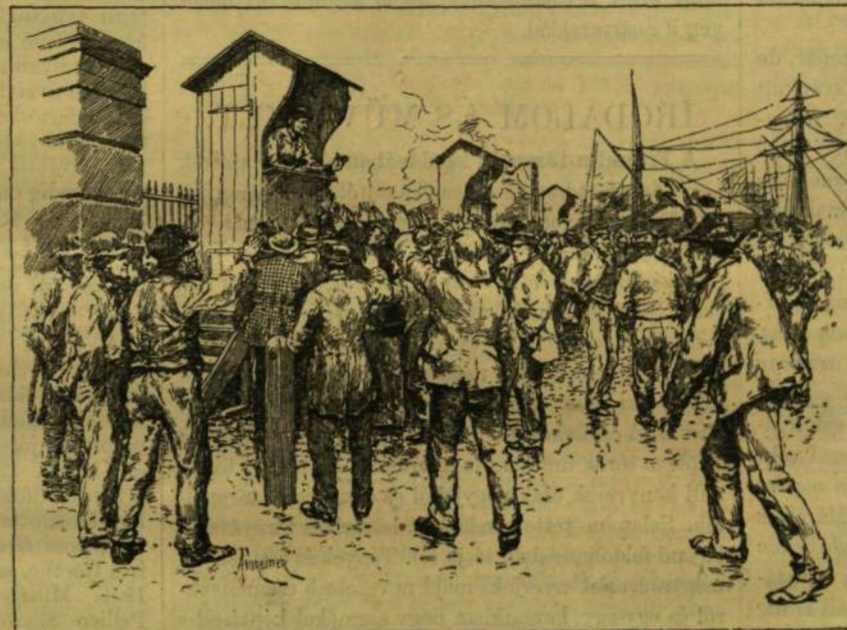
Az a nagy zürzavar, mely London utcáiban most már ismételve kiütött, kétségtelenül nem politikai tüntetés, hanem társadalmi bare jele. Az éhes gyomor lázong, nem egyes szereplő emberek, hanem a társadalom ellen, mely a szegény nyomorogni hagyja. A régi Róma példája megmutatta azt is, hogy az éhezőt tömeget föl lehet használni politikai czélokra. Itt ez az eset nem fordult elő s nem is volt szükség rá, mert hiszen tudvalevő, hogy az angol világárosban a paloták szomszédságában van a legsötétebb társadalmi kép, oly szenvedés, nyomor, nélkülözés, minőhöz hasonló az eszkimók hazájában s a sivatagokon is ritkán fordul elő s a melynek kínját még elesebb teszi a közeli bőség, a fény és pompa látása.

Nem is a munkások osztálya lázong itt, hanem a napszámosoké. Kétségtelen, hogy a munkásoknak sincs jó dolga, mert Angliában iparilag sokkal többet termelnek, mint a melynyit más nemzetek folyton izmosodó honi ipara mellett haszonnal értékesíteni lehet s ezért természetesen az az üzletpangás, melyet már régóta észlelnek: de az ily ipari, gyári munkásoknak nagyban és egészben véve mégis megvan rendes elfoglaltságuk a tömördek gyárban. Sokkal rosszabbul áll azoknak sorsa, kik egyetlen iparághoz sem értve, kézimunkájukra vannak utalva. London nyomorultjai leginkább ezek köréből kerülnek elő. A világáros hatalmas kereskedelmi kikötőbe, az ugynevezett dockokba naponként számos hajó érkezik, melynek megrakása s kirakodása rendes körülmények között ezer meg ezer napszámosnak ad munkát. Nem egyszer történik, hogy vihar miatt vagy más okok következtében a hajók elmaradnak s ilyenkor a napszámosok, kik állandó fizetést nem kapnak, különben sem nagy meg-

nak; de e jegy is csak egy napra szól s a véletlentől függ, vajjon azok is nem fognak-e holnap éhezni? Nem koldulnak, munkát keresnek a nyomorultak s ki csodálkozhatik rajta, hogy midőn hosszú kinos időt át ezt sem kapnak: a lázongó gyomor megtagadja a rendszereteket, a tisztelőt törvény, hatóság, más jobb sorsuk s minden iránt s haraggal tör azok ellen, kiket nyomora okainak tart.

ÉLETRENDI SZABÁLYOK.

Nagy emberek sok hajlamot mutatnak általában az asztal örömei iránt. Mátyás király nem az egyetlen, a ki inyenzségeknek esett áldozatául, sem Napoleon, a ki egy alkalommal épen egy borjucomb miatt vesztett el egy ütközetet. Csak hogy ez a hiba, fájdalom, olyan, a melyben kisebb kaliberű emberek is feles számmal osztoznak, a nélkül, hogy általa nagyobbakká válnának. A páciens, kit emésztési bajok kezdenek zavarni,

MUNKÁSOK SZERZŐDTETÉSE A NYUGOTINDIAI DOCKBAN.

FELIRATOK A KAPUKON A NYUGOTINDIAI DOCKBAN.

FOGLALKOZÁS NÉLKÜLI MUNKÁSOK LONDONBAN.

A NYUGOTINDIAI DOCK KÜLSÉJE.

takarított tőkéjüket kénytelenek fogyasztani vagy adósságot csinálni, mely mindig veszedelmes. Most, midőn az üzletpangás miatt az ő teendőjük nem egy pár nap, de hetek óta folyvást apad, a nyomor még óriásibb mértékben mutatkozik, annál inkább, mert a munkát nem kapott iparos-munkások is ide jönnek.

A dockoknak e nagy szerepe a londoni nyomor előidézésében magyarázza meg némileg, hogy jelenleg a lázongás napjaiban szintén a kikötőkben mutatkozik a legnagyobb élenkség és csoportosulás. Három-négy ezer napszámos dolgozik itt reggel 9 órától délutáni négyig s a rendes munkabér 5—6 penny (körülbelül 30 kr.), mely összeg még nálunk is kevés a megélhetésre, annyival inkább a drága Londonban. Most, midőn a munkakeresők száma annyira megsaporodott, hogy egy helyre 3—4 egyén is jutna, már korai reggel a rongyos, éhező alakok egész tömege lepi a naponként a dockok kapuit, úgy hogy lánezkorlátokat kell vonni s jegyekkel lehet csak bejutni. Szerencsések azok, kik ily jegyeket kap-

rendesen azt hiszi, hogy szív baja vagy májbetegsége van keletkezésében, s egész tévedésbe jő eredeti baja iránt, pedig szigorú, megszabott életrend gyökeresen helyre hozhatná rövid idő alatt.

Közönséges vélemény szerint emésztethetetlen étkek okoznak emésztési bajokat. Amde ha ebből a szempontból vennők kritika alá az étkeket, hamar kitűnnék, hogy alig maradna mit ennünk. Legtöbb szaktekintély például határozottan erősíti, hogy a sajt is emésztethetetlen, habár ebben a pontban épen nem egyeznek meg a nézetek. Egy francia vegyész azt tanácsolja, hogy a sajt emésztethetővé tételére minden fonthoz egy negyed uncia hamuszir teendő; míg egy német tudós vizsgálatai szerint, ki több tápszert, sajtot, húst, tojást tett e ezelőből tanulmány tárgyává, a sajt sem kevésbé emésztethető, mint a hus, vagy bármely más tápszert.

A vacsorálás ellen igen sok támadás emelkedik újabban. Sok orvos állítja, hogy a vacsora nemcsak szükséges, de tényleg ártalmas, mert lehetlenné teszi az egészséges alvást. Ellenben

elégés napjában háromszor étkezni. Másfelől olyan hangok is hallhatók, hogy a könnyű vacsora szükséges az egészséges álomhoz. Mert evés után a vér a gyomorba száll, hogy pótolja az emésztésnél elhasznált nedveket. Az agyban emélfogva kevesebb vér marad, mint rendesen, erei hanyatlanak s az alvás könnyen következik be.

A tejet mindenki különösen táplálónak tartja és azért mindenkoru egyénhez megfelelőnek; pedig nagy angol szaktekintély, Thompson állítja, hogy hajlottabb koroknak egészen fölösleges, sőt ártalmas. Szerinte az ital első követelménye a szomjuság eloltása, s e czéla a víz alkalmasabb mindennél. Csokoládé, tej nem oly alkalmasak a szomjuság oltására. Különbösen, mondja, oly bővében vannak a tápszerek, hogy teljességgel nincs miért azokat az italok között keresnünk.

Kenyeret között az ugynevezett Graham-kenyeret tartják a vegetáriánusokon kívül még jó sokan legegészségesebbnak. Könnyű emésztésű,

s teljesen táplálja a testet. A közönséges fehér kenyér feldolgozás közben sokat veszít szövetképző elemeiből s azért lázas hevületet és dugulást okoz. Ez sokak előtt lesz újság. De halljuk a másik tábor is. Ezek szerint a Graham-kenyeret kellemes tápszert ugyan, s vegyi vizsgálatra nagyobb százalékarány nitrogént mutat, mint a közönséges fehér kenyér, de ha egyforma súlyú fehér és Graham-kenyeret vesz föl a test, az előbbiből 95 rész, az utóbbiból 90 rész távolodik el, s utóbbinak hátramaradt része sok nitrogént tartalmaz, mely egészen feloldhatatlan. Ennek következtében világos, hogy 105 és fél rész Graham-kenyeret szükséges, hogy egyenértékű legyen 100 rész közönséges kenyérrel. Már pedig a kenyérnek, mint a szegények táplálékának, cél-szerűsége megítélésénél az árnak is fontos szerep jut.

A tápszerek egész sorának táp-

hatszoros hasábjott petit sor, vagy annak helye szeri igtatásnál 15 kr.; többszori igtatásnál kr. Bélyegdíj külön minden igtatás után 30 kr.

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatalunk számára hirdetőmennyeket elfogad BÉCSBEN: Dukas M. Riemergasse 12, Schabak Henrik Wollzeile 12, és Oppelik A. Stubenbastei 2.

egkülömböztetendők a közönséges Seidlitz-
roktól, a hírneves nagy-igmándi keserű kút
zéből nyert természetes forrás-sóból készült,

Schmidthauer & Imágyar
ÁSVÁNY-SEIDLITZ(PÉZSGÖ)-PORAI
1 adag ára 10 kr.1 doboz 12 adag 1 f.o.é.

Tüdőbaj,
aszkr, stb. gyógyítható.
Olyan szer, mely kitün-
nek bizonyult, díjnélkül
ajánlatik. — Tudakozások
T. 2847 alatt Mosse Rudolf-
hoz, Lipsebe intézendők. 2857

Vérszegénység, ideggyengeség, sápkór, gyomorhajok ellen,
nehéz betegségekből, gyermekágyból üdülőknek s fejlődő gyenge gyermekeknek.

OSSIAN HENRY
a párisi orvosi akadémia tagja és a párisi egyetem tanára, 2596

CHINA-VAS-BORA
(Vin de quinquina ferrugineux).

Fehérfolyás, vízkór, görvély, aszkr, koral kimerültség, magtalanság,
rendellenes hószám, vérfolyás, fejfájás stb. ellen a legbizt. gyógyszer.
Egy palack ára használati utasítással 2 frt 50 kr.

Ezeu szer bámulatos hatása gombaként szaporítja az utánzatokat, miért is a nagy
közönség saját érdekében felkérjük, hogy csak **Ossian Henry-féle china-vas-
bort** vásároljon. — Kapható **Török József** gyógysz. Budapest, király-utca 12.

tűnő hatásuk **étvágy s emésztésihiány felfuvódás,**
omorhurut, makacs székrekedés, sárgaság, máj
lépdaganat, elkövéredés, aranyér és vérzéség-
L. A természetes ásvány-vizek s azok terménei tudva-
őleg a legégségesebb gyógyszerek, mert a természe-
nem szoktatják a folytonos használatra, hanem a ren-
s egészségi állapotot hozzák létre, ezen jeles tulajdonsá-
k s ártalmatlanságuknál fogva sokkal felette állnak az
nevetlen összetételű, nagyobbrészt **áloe** tartalmu **dra-**
tikus labdaosoknak. Ezen készítményben, mely ha-
k egyik **nevezetes gyógyforrásának** összes haté-
ny részeit tartalmazza, szerencsésen van összpontosítva
utánnyosság, kényelmes használat, s az ivásnál fejlődő
ns-ávtal fokozott hatás, miért is a sokkal költségesebb
ány-víz gyógymódot előnyösen helyettesíti. Postai meg-
delés utánvétel, vagy dobozoként 1 frt 20 kr. előleges
üldése mellett, bérmentve s ajánlva azonnal megküld a
igmándi kút kezelőse Komáromban. Kapható
dapesten **Török József** gyógysz. király-utca 12,
s az ország majd minden gyógytárában.

Francia
folyé-
kony
hajfestő-szer
(Chro-
matique
Parisien).

melyvel minden haját tetszés
szerint 10 perc alatt állandóan
megfestheti fekete, barna v.
szöke. Tulajdonságai: a szín
állandó s a természetes szín-
től meg nem különböztethető,
az alkalmazás egyszerű. Ára
2 frt. A készülék (csészék,
kelek stb.) 60 kr. — Főraktár:
Budapest, Török József gyógy-
szertára, király-utca 12. szám

A FRANKLIN-TÁRSULAT
adásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható — az osztr. tartomá-
számára Szelinski György es. k. egyet. könyvtárnál Bécsben I. Stephansplatz Nr. 6.

ULES VERNE
érdekes iratai magyar fordításban.

ángban álló szigettenger. Francziából fordította **Huszár Imre.** 47 kép-
pel. Füzve 2 frt.

rában a vasfeju. Regény. Fordították **György Aladár** és **Illésy Piroška** 4
képpel. Füzve 2 frt

obinsonok iskolája. Fordította **Visi Imre.** 46 képpel. Füzve 1 frt 60 kr.

öld felfedezése. Fordította **Brosik Károly. I. kötet:** A híresebb utazók tör-
tönete a legrégebb időkől a XVIII. századig. Füzve 2 frt.
II. kötet: A XVIII. század híres hajósai. Füzve 2 frt.

zás a holdba és a hold körül. Második kiadás. Képpel. Füzve 1.20 kr.

hét léghajón. Utazás Afrikában. «Cinq semaines en ballon» című műve
Füzve után. Képpel. Második kiadás. 1 frt 20 kr

rom orosz és három angol kalandjai. Francziából átdolgozta **Nagy**
István. Képpel. Füzve 2 frt.

zás a föld körül nyolczvan nap alatt. Második kiadás. Képpel.
Füzve 2 frt.

zás a tenger alatt. Képpel. Füzve 2 frt.

ant kapitány gyermekei. Fordította **Vértési Arnold.** Két kötet. Sok
képpel. Füzve 4 frt.

ogoff Mihály utazása Moszkvától Irkutskig. Fordította **Szász Károly.**
Második kiadás. Képpel. Füzve 1 frt 60 kr.

ejtelmes sziget. Három részben. Átdolgozta **Szász Károly.** Képpel. Második
kiadás. Füzve 2 frt.

vadac Hector kalandos utazása a naprendszeren át. Átdolgozta **Szász**
Károly. Képpel. Füzve 2 frt.

Bégum ötszáz milliója. Regény. A „Bounty” lázadó. Elbeszélés.
Átdolgozta **Szász K.** Képpel. Füzve 1 frt 20 kr.

izenőtéves kapitány. Regény. Francziából **Szász Károly.** Képpel. Füzve
1 frt 80 kr.

Jangada. Nyolczszáz mértföld az Amazonon. Francziából fordította **Visi Imre.**
Képpel. Füzve 2 frt.

csillaga. A gyémántok hazája. Francziából fordította **György Aladár** 50 képpel.
Füzve 1 frt 60 kr.

FÉRFI INGEK
elegáns uj szabással, kizárólag csak a legfinomabb chiffon,
kreton, zephir és oxford kelmékből, a 2 frt 50 krajcár.
Legújabb nyakkendők, keztük, gallérok, kezelek, zsebkendők,
harisnyák, alsóingek, esernyők, inggombok, stb.
Bizományi gyári raktár **Dr. Jaeger Gustáv** tanár-
fele **Normal gyapju-árúkból** eredeti gyári áron. 28

LATZKOVITS A.
specziális készítője, jó szabású férfi ingeknek,
Budapest, váci utca 22. sz. Nemzeti szállodaépülete.

Ingek, nyakmérték vagy minta-ing után 24 óra alatt is elké-
szíttelnek. — Arjegyek, legújabb ingkelle-minták, ingyen és
bérmentve küldetnek. — Vidéki küldemények jótállás mellett.

A FRANKLIN-TÁRSULAT
kiadásában Budapestben megjelent s minden könyvtárnál kapható — az osztrák tarto-
mányok számára Szelinski György es. kir. egy. könyvtárnál Bécsben I., Stephansplatz 6.

IGAZSÁGÜGYI RENDELETEK.
A MAGYAR KIR. KORMÁNY ALTAL KIBOCSAJTOTT
TÖRVÉNYKEZÉSI RENDELETEK GYÜJTEMÉNYE.
BETÜRENDES TÁRGYMUTATÓVAL ELLÁTVA.
BIRÓSÁGOK, ÜGYVÉDEK stb. HASZNÁLATÁRA.
1875—1885. ÉVI FOLYAMOK.
Ára vászonba kötve 4 forint osztrák értékben.

Valamennyi külföldi szerektől előnybe helyezendők, a magyar kö-
zönségnél különben a külföldi labdaosgyárosok óriási reklámja da-
ozára már a legjobb hírnévnek és fokozatos elterjedésnek örvendő,
százezer esetben tíz éven át legjobban megkísérlett és több éve-
ken át a bel- és külföldön nyert tapasztalatok nyomán, csakis
növény-kivonatokból összeállított

kárpáti egészségi labdacok,
melyek biztosan, minden káros következmények nélkül, nem erő-
szakolva, hanem minden fájdalom nélkül hatnak: eldugulás, nyál-
kásodás, étvágyhiány, gyomorhaj, felfuvódások, szédülés, fejfájás,
váltóláz, aranyér, bőrkütsések és sárgaság ellen. Pótolja a keserű-
vizeket, melyek vizenyős ürülést eszközölnek. 2595

Egy skatulya ára 21 kr.; egy tekercs 6 skatulyával 1 frt 5 kr.
Raktárak: Budapest: **Pataky Károly** gyógyszerésznél, az új épület
szemben; **Pozsonyban:** **Pisztory Bódog** gyógyszer.; **Debreczenben:**
Mihálovits István gyógyszer.; **Keoskómetén:** **Molnár János** gyógyszer.;
Szegeden: **Kovács Albert** gyógyszer.; **Temesvárt:** **Tárcsai István** gysz.

Brünni kelméket
elegáns
tavaszi öltözetre,
3.30 méter, azaz 4 lécsi rőföt
kifevő szelvényekben
4 frt 80 kr.-ért igen finom,
7 frt 10 kr.-ért leginomább,
10 frt 50 kr.-ért legeslegin.
valódi gyapjuszövetből
szállit az őszeg postaután-
vetele mellett a hiteles és szil-
lárdnak ismert

Siegel - I - uhof
Tuchfabriks-Niederlage
BRÜNNBEN.
Nyilatkozat: A főnebbi
erég, hata sziláriságána - a ve-
rök részéről nagy bizalomnak
örvendi. Ezt bizonyítja, hogy a
Siegel-Imhof erég mint a mel-
küli megrendeléseknek is ke-
vés pénzért valóban a legjobb
árat szállítja.

De miután szedelgő czégek
Brünni árúk köpenye alatt
garandálkodnak, a főnebbi
erég ennek ellenében kíván-
atra **mintákat** is küld,
ingyen és bérmentve.

J. C. Schmidt, Kaiserl. Königl. Hoflieferant. Telegramm - Adresse: „Blumenschmidt“.
Erfurt, Deutschland versende seinen

Führer und Rathgeber für jeden Blumenfreund franco u. gratis.

Legkitünőbb spanyol borok egy miút:

Lacrimae Christi	frt 1.60	— 3.—
Madeira full medium	frt 1.80	— 3.50
Madeira finest old Reserv	frt 2.60	— 5.—
Sherry fein	frt 1.—	— 1.80
Xeres de la frontera	frt 1.30	— 2.50
Old East India Sherry	frt 1.80	— 3.50

2640 Kapható
GÉCZY FERENCZ, baromfi-, vad- és ese-
megekereskedőnél, fő-üzlet: **IV., Duna-utca 10.**
szám, Rók: **VI., Andrássy (sugár) ut 12. szám.**

A „Franklin-Társulat” kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható
az osztr. tart. részére Szelinski György es. k. egyetemi könyvtárnál Bécs, I., Stephansplatz 6.

A MIAZ EMBERT
KÖRNYÉKEZI.
OLVASMÁNYOK A TERMÉSZET VILÁGÁBÓL.
A MŰVELT KÖZÖNSÉG S AZ IFJUSÁG SZÁMÁRA.
Dr. BERLIN MUNKÁJA NYOMÁN, A HAZAI VISZONYOKHOZ ALKALMAZVA.
IRTÁK TÖBBEN.
HOITSY PÁL.
SZAZ NEGYVENHÉT ÁBRÁVAL.
Ára vászonba kötve 3 frt.

MELTBETEGSÉGEK
ALVILSAVAS MÉSZSZÖRP
GRIMAULT & TÁRSA GYÓGYSZERÉSZTŐL PÁRISBAN.
Ezen kellemes szer már 20 év óta örvend közkeveltség és népszerűségnek. A makacs
köhögés, hurut, számarhurut s más egyéb mellbajoknál, főképen pedig a kezdetleges tüdő-
sorradásnál csodálata méltó eredményeket hoz létre ezen szörp; befolyása alatt a
győtrő köhögés megnyíhul, az éjjeli izzadások megszűnnek s a beteg megiepo gyor-
san ismét a jólét érzetét fogja elérni. Ügynöki kell a GRIMAULT & CO. czéggel ellátott
árjegyre, hogy a valódit kaphassuk.

Raktárak Ausztria-Magyarország valamennyi nagyobb gyógytárában.
Ára 2 forint, 6 üveg 10 forint.
Budapest, **Török József** gyógyszerésznél király-utca 12.

A „Franklin-Társulat” kiadásában Budapestben meg-
jelent és minden könyvtárnál kapható — az osztr.
tartományok számára Szelinski György es. k. egye-
temi könyvtárnál, Bécsben, I., Stephansplatz Nr. 6.

KIS BIBLIA
A ZSIDÓ IFJUSÁG SZÁMÁRA.
AZ OSHÉBER EREDETI SZÖVEG NYOMÁN
Szerkesztették
CSUKASI FÜLOP és **SCHÖN JOZSEF.**
Két rész egy vászonkötetbe kötve 1 frt 40 kr.

LIPPMANN
KARLSBADI
PÉZSGÖ-PORA

A karlsbadi ásványvizekből nyert forrás-termények segítségével
készítve, tehát ezek minden hatályos anyagát tartalmazza és
minden gyógyító tulajdonait külön- érvényre juttatják.

Étvágyat gerjeszt.	Használata kellemes.
Emésztést előmozdít.	Gyomorbajban szenvedőknek Hatása biztos.
	Vade-mecuma.

Felülmulhatlan hashajtó szer.
Kivételes, gyors és bizos hatással. — Kellemes, olcsó és kényel-
mes helyettesítője alkalikus-savas ásvány-, keserű stb. vizeknek.
Előgyógyítás. Utógyógyítás.
Házi és téli gyógyítás.
Égészes tehát **űditő**
minden csakarólag működő hajtószert, pilula stb. fölött előny-
ben részesítendő. — Orvosilag ajánlva gyomor-, bél-, máj-,
vese- és hólyagbajoknál.

Elismert és sokat keresett háziszert.
Emésztési gyengeség vagy megzavart emésztésnél, étvágy-
hiány, ülő életmód által előidézett gyomor- s bél-atonia, nyál-
kásaság és evés utáni rosullat, kellemetlen felbőgés, felfu-
vódás, gyomorhég, gyomorfájdalom, — nyomás vagy göres,
vértódulás, főfájás, szédülés, migraine, verrekedés, aranyér,
rendetlen székelés és makacs székrekedésnél. Approbált szer
kövérség ellen. Egy eredeti doboz (12 pár) ára 2 frt egyes
párok 20 kr-ával. Valódi csak akkor, ha minden ada-
gon védjegy, **Lippmann** kezevonása, látható.

Központi szét.üldés: **LIPPMANN** gyógyszerára, Karlsbadban.
Főletét Magyarország részére: **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszerára,
szertára Budapestben. Kapható továbbá következő gyógyszerárakban:
Budapestben: **Altshirn** ur gyógyszerára; **gyógyszertár** a „Nagy Kris-
tóf-hoz”; **gyógyszertár** a „Magyar király-hoz”. — Kapható még: **Bartfán:**
Toperczer ur gyógyszerára; **Baján:** **Geiger** ur gyógyszerára; **Debreczen-
ben:** **dr. Rothschnek** ur gyógyszerára; **Győrben:** **Lipóczy** ur gyógyszerára.
Kolcs: **Mühlbauer** ur gyógyszerára; **Módménvársághelyen:** **Kiss** ur gyogy-
szerára; **Kapuváron:** **Colliner** ur gyógyszerára; **Karanebes:** **Vidár** ur
gyógyszertára; **Kassa:** **Gállic** ur gyógyszerára; **Komárom:** **Kirchner** ur
gyógyszertára; **Lugoson:** **Vértés** ur gyógyszerára; **Mikolczon:** **Rácz**
ur gyógyszerára; **NYitra:** **Tombar** ur gyógyszerára; **Nagyváradon:**
Molnár ur gyógyszerára; **Nagy-Kanisza:** **Selius** ur gyógyszerára; **Pan-
csova:** **Bauer** ur gyógyszerára; **Pozsony:** **Adler** ur gyógyszerára; **Pisz-
torty** ur gyógyszerára; **Sopron:** **Gesthó** ur gyógyszerára; **Szabadkán:**
Decsi ur gyógyszerára; **Selmeczbányán:** **Slank** ur gyógyszerára; **Szé-
kefehárván:** **Diebala** ur gyógyszerára; **Szeged:** **Barcsay** ur gyogy-
szertára; **Tata:** **Mennich** ur gyógyszerára; **Temesvárt:** **Jahner, Hönig** es
Társai urak gyógyszerára; **Ujvidék:** **Gro singer** ur gyógyszerára; **Vesz-
séczen:** **Müller** ur gyógyszerára; **Kéchler** ur gyógyszerára; **Zombor:**
Galle és **Saly** Antal gyógyszerára. 264

A „FRANKLIN-TÁRSULAT” kiadásában Budapestben megjelent
és minden könyvtárakban kapható — az osztrák tarto-
mányok számára **SZELINSKY GYÖRGY** csász. kir. egye-
temi könyvtárnál Bécsben I. Bezirk, Stephansplatz Nr. 6.

MOLÉ
TELJES FRANCZIA ÉS MAGYAR
SZÓTÁR
Harmadik kiadás.
Első kötet: Francia-magyar rész.
Irtá
MÁRTONFFY FRIGYES
Ára füzve 2 frt.
Második kötet: Magyar-francia rész.
Irtá
BABOS KÁLMÁN
Ára füzve 2 frt. — A két rész egy félbörkötésben 5 frt.

OLCSÓ KÖNYVTÁR
legújabb megjelent füzetei.
Szerkeszti: **GYULAI PÁL.**

197. füzet. **Gervinus G.G. Bevezetése tizenkilencedi**
század történetébe. Németből ford. **Rózsák**
Antal. Füzve 50 k.

198. **Olasz költőkől.** Fordította **Radó Antal.** Füzve 50 k.

199. **M. Tullius Cicero. Laelius a barátság**
Latinból fordít. **Némethy Géza.** Füzve 20 k.

200. **Gothe. Berlichingeni Gottfried a vaszer**
dramatizált története. Németből fordította **Bal**
Mihály. Füzve 50 k.

201. **Pellico Sylvio. Börtöneim.** Olaszból fordított
Erdélyi **Károly.** Füzve 50 k.

202. **Taine Hippolit Adolf. Az olasz művészet bö**
oeseite. Francziából fordít. **Kádár Béla.** Füzve
20 k.

203. **Iloval Selymes Péter. Az híresneve**
Tholdi Miklósnak jeles cselekedetéről és bu-
nokságáról való historia. Bevezette és jegyzet-
kel kísérte **Szilády Aron.** Füzve 20 k.

204. **Gregorovius Ferdinand. A pápák síremléke**
Németből ford. **Hegedüs István.** Füzve 30 k.

Kincsem-sorsjegy
1 ftt 11 sorsjegy 10 ftt csak
Főnyeremény készpénzben
50.000 ftt
10.000 ftt, 5000 ftt 20% lev. 4788 pénz-
nyeremény
A magyar lovar-egylet
sors-egy-íródája: Budapest, váci-utca 6. szám.

«Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent s minden könyvtárban kapható — az osztr. tart. számára Széllinski György cs. k. egy. könyvtáránál, Bécsben I., Stefansplatz Nr. 6.

AESTHETIKA.

BEVEZETÉSÜL A VERSTANNAL.

BARÁTH FERENCZ.

18 ÁBRÁVAL.

MÁSODIK, JAVITOTT ÉS BŐVÍTETT KIADÁS.

Ara díszkötésben 2 frt 40 kr.

ANGOL KÉPES REGÉNYEK.

«Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárban kapható — az osztr. tart. számára Széllinski Gy. cs. k. egy. könyvtáránál Bécsben I., Stefansplatz 6. sz.

FRANCILLON R. E.

HOMOKBÓL FONT KÖTELEK

4 képpel. Ara füzve 2 frt.

BESANT WALTER

FORSTER DÓRA

4 képpel. Ara füzve 2 frt.

BLACK WILLIAM

JOLÁN

Fordította Szász Károly.

23 képpel. Ara füzve 1 frt 50 kr.

EDWARDS B. AMÁLIA

A NYOMA VESZETT

Atdolgozta Szász Károly.

19 képpel. Ara füzve 2 frt.

PAYN JAKAB

EGY FEDÉL ALATT

Atdolgozta Szász Károly.

13 képpel. Ara füzve 1 frt 20 kr.

«Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent s minden könyvtárban kapható — az osztr. tart. számára Széllinski György cs. k. egyet. könyvtáránál Bécsben, I., Stefansplatz Nr. 6.

BIZONFY FERENCZ

ANGOL-MAGYAR ÉS MAGYAR-ANGOL

SZÓTÁR

Második kiadás.

Első kötet: Angol-magyar rész.

Scott Walter, Burns Robert és más skót írók műveiben előforduló tájszók magyar-angol rész.

Ara füzve 2 frt. Félbörkötésben 2 frt 80 kr.

Második kötet: Magyar-angol rész.

Ara füzve 2 frt. Félbörkötésben 2 frt 80 kr.

1-60 cs. kir. kizár. szabad. újonnan javított RUGANYOS SÉRVKÖTŐK

Legújabb találmány az amerikai, újonnan javított ruganyos sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruganyokból művésziessé szerkesztve s az a czéje, hogy még a leg-üldöbb sérvet is lehető legrövidebb idő alatt egyenletes fekvésbe hozza, s egy nappal a legerőseztőbb munkánál, vagy a sokat járkálásnál, mint szintén éjjel alvásában is használhatatik, a nélkül, hogy a sérvjában szenvedő hivatásában legkevésbé is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy az még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő testreze kiváltképen jótékony kellemes nyomást gyakorol s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulását is eszközli. A legtöbb orvosi tekintélyek által elismerve, megvizsgálva s a legjobbnak találva professor Kovács s sebészeti köröde alelnöke, dr. Gross Lajos m. kir. egészségügyi tanácsos, dr. Gluck Ignác m. kir. törvényszéki orvos által. 2437. Aldírott egyszersmind nagy rak árt is tart angol és francia acél sérvkötők, függesztő készülékek (suspensorium) gumibőr szövötteket, mint szintén szarvasbőrből. A szarvasbőr és gummi suspensoriumok czéje, hogy a tágulást megakadályozzák. Méhfecekendők, légpárnák, ágybetétek, periódtáskák, préservatívumok, gummiharisnyák s mindenemü gummi áruccikk. Sérvkötőknél kérem megjeleníteni: jobb, bal v. kettős-e, mint szintén a test bőségét is. Megrendeléseket utánvetel mellett elfogad.

POLITZER MÓR cs. kir. szab. sérvkötő-készítő, Budapesten Deák Ferencz-utca. Arak: urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalnak darabja 6-10 frt, a kettősnek darabja 10-16 frt; gyermekeknek felevaló olcsóbb. Úgyanitt kapható legjobb amerikai sérvkötők. Egy tégelyára 3 frt 80 kr.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárban kapható:

PÁLFFY ALBERT.

EGY MÉRNÖK REGÉNYE

KÉT KÖTET

Kiadja a „Kisfaludy-Társaság”.

Ara füzve 3 frt. — Egy kötetbe vászonba kötve 3 frt 60.

Nem humbug!

A gyártulajdonos aggsága folytán, az egész gyári raktárban fekvő kitünően felszerelt és jeles szerkesztő órákat, roppant olcsó árban tömegesen átvettem, és ama kellemes helyzetben vagyok, hogy csak a költségek megtérítése fejében, adhatok el

5 évi jótállás mellett **frt 1.50-ért** 5 évi jótállás mellett

egy szabályozott pontosan járó

bronz-órát

fölötte csinos díszes külső alakra, valamint kitünő szolgálatképes belszerkezettel, láncszal és hozzátartozóval felszerelve. Hogy pedig ezen kitünő órák a lakosság minden körében gyorsan elterjesztve legyenek, minden vevő egész ingyen még következő

4 ajándékot kap:

- 1 kristály ső- és borstartót,
- 1 finom francia melltűt,
- 1 kék gombgarnitúrát,
- 1 bécsi órák emléket.

Természetes, hogy minlen lélek, a ki csak szerét teheti, sietni fog egy ily kedvező alkalmat felhasználni, míg a készlet ki nem fogy. Megrendelések utánvételek mellett eszközöztetnek, melyek gyors beküldését ezen czímmel ellátni kérek:

FEKETE-féle

Bronzschild-Uhren Export

Wien, V/U Wehrgasse Nr. 13.

Továbbá van még 260 darab, kitünően szabályozott

inga-óra ütőszerkezettel

világító számlalappal és 2 aranyozott súlylyal, fölötte díszes és pompás kivitelben, 5 évi jótállás mellett, darabja csak 3 frt 75 kr.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárban kapható — az osztr. tartományok számára Széllinski György cs. kir. egyet. könyvtáránál Bécsben, I., Stefansplatz Nr. 6.

MAGYARORSZÁG

A TÖRÖK HÓDÍTÁS KORÁBAN

SALAMON FERENCZ

MÁSODIK JAVITOTT KIADÁS.

Ara füzve 2 frt.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárban kapható — az osztr. tart. számára Széllinski Gy. cs. k. egy. könyvtáránál Bécsben I., Stefansplatz 6.

MAGYAR IRÁLYTAN.

A STILISZTIKA ELSŐ RÉSZE.

A GYMNASIUMOK ÉS REÁLISKOLÁK IV. OSZTÁLYA SZÁMÁRA

Irtta

GÓBI IMRE

gymnasiunai tanár.

Ara füzve 80 krajczár.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárban kapható — az osztr. tart. számára Széllinski György cs. k. egy. könyvtáránál Bécsben I., Stefansplatz 6.

A SEBEK GYÓGYULÁSA ÉS A SEBKEZELES,

KÜLÖNÖS TEKINTETTEL

A FERTŐTLENÍTŐ SZEREK ÉRTÉKÉRE A SEBKEZELESBEN.

Irtta

SCHÄCHTER MIKSA tr.

műtörvos Budapest.

Ara füzve 2 forint o. é.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

SAVANYUVIZE

hazánk egyik legszénsavdusabb kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmán alapuló bajában. Altalában e víz mind azon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos. Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Az 1885. évi elszállítás **1,800.000 palaczk**

Polyton frías minőség készletben n forrátkoron magyar kir. udvari szállító, EDESKUTY L. Erzsébet-tér 7. szám alatt. Úgyisint kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

VASÁRNAPI UJSÁG

10-IK SZÁM. 1886.

BUDAPEST, MÁRCZIUS 7.

XXXIII. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 12 frt, POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: fél évre ... 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: 1 egész évre 8 frt, fél évre ... 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: 1 egész évre 6 frt, fél évre ... 3 * Külföldi előfizetéseket a postaiag meghatározott viteldij is esztalando.

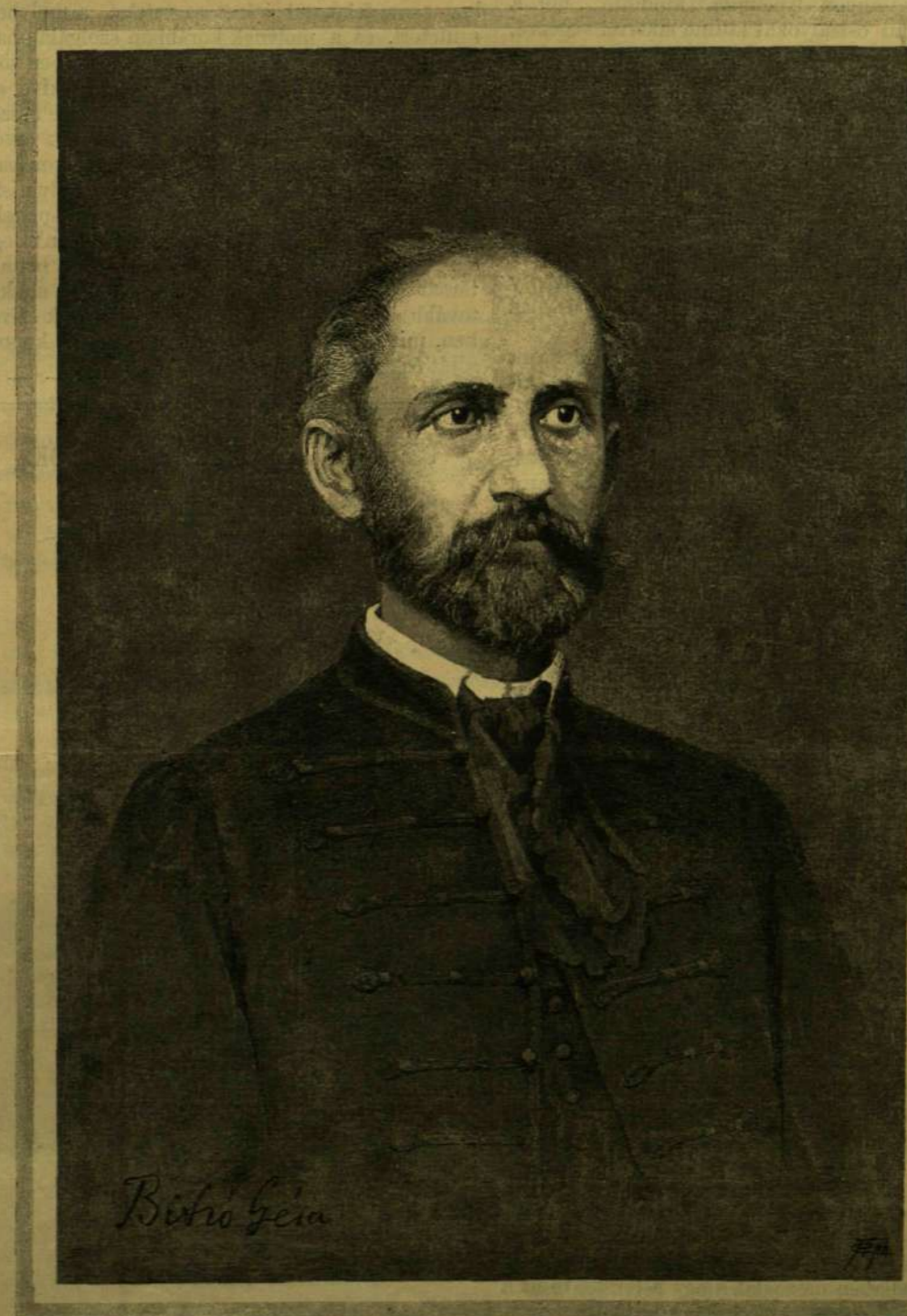
LADÁNYI GEDEON.

(1824-1886.)

MAGYAR tanítói kar, az elemi iskolák legalsó fokától fel az egyetemi oktatás legmagasb fokáig, nagy számú jeles és buzgó férfit tisztel sorai közt, kik a közművelődés és tudományosság terjesztésében, sőt sokan közülök a tudomány tovább vitelében is, méltánylást érdemlő sikerrel fáradoznak: hisz hazánkban — a hol a tudományval nem hivatásszerűen még mindig igen kevesen foglalkoznak — a tudományosság és a szakirodalmak csaknem kizárólag a tanárok és tanítók kezeiben vannak. De jeles tanítói karunk, annyi kitünőségei közt is, keveseket mutathat föl, a kik nagyobb buzgósággal és több sikerrel fáradoztak volna hivatásuk teljesítésében, a kik kora ifjúságuk óta egész életüket kizárólag a tudomány művelésének s a tanszéken és irodalomban való terjesztésének több odaadással szentelték volna, mint Ladányi Gedeon, a kolozsvári egyetemen a világtörténet tanára, kinek munkás életét pár héttel ezelőtt, f. é. február 4-én szakította meg a halál.

Hatvankét éves volt; s e hatvankét évből — első gyermekénél kívül — úgyszólván minden napot a tanulásnak, negyven évet pedig a tanításnak szentelt. Családot nem alapítván, mellékfoglalkozásokat soha sem üzvé, minden idejét és összes tehetségeit, fukar kizárólagossággal, osztatlanul hivatásának: a tudomány művelésének és előadásának szentelhette. A természet is tanítónak szülte. Református pap fia, puritán erkölcsökben s a szellemi foglalkozás légkörében nevelkedett. Már tanulói pályája alatt elkezdett tanítással foglalkozni. Megszokta és megkedvelte a gyermekekkel és ifjakkal való bánást. Le tudott ereszkedni a fejlődő gyöngye elmékhez. A mit maga tudott, mélységéből fölemelve, megvilágítva és népszerűsítve, érthetővé s felfoghatóvá tudta tenni mindenkinek. Komoly nyájosság s megnyerő szelidség jellemezte egész lényét. Azok közé a ritka emberek közé tartozott, a kik soha sem haragudnak s lelkek egyensúlyát soha sem veszítik. el. Ritkán történt, hogy tanítványai s hallgatói, még a gyöngébb felfogásuak is, meg ne értették volna világos előadását: de ha megtörtént, nem fáradt el a magyarázásban s a hallgatók értelmi fokához való alkalmazkodásban.

Könyveiben irálya s előadásmódja szintén hasonló volt szóbeli előadásához. Egyszerű, világos, tartalmas; semmit sem mondvá a mi fölösleges, semmit sem hagyva el a mi lényeges.

Bischoff

LADÁNYI GEDEON.

Bischoff Géza rajza.